

Kirkkosanommat

15/20 ♦ 28.9.2011 www.tampereenkirkkosanommat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Hannu Julola

Tamperelaisköyhien ääni kuuluviin

Normien kiristyminen, pätkätyöt ja työttömyys sekä tukien toisiaan syövät leikkurit vaikeuttavat köyhien ihmisten päivittäistä selviytymistä.

➤ SIVU 4

Perti Laitinen

Salvat kuvaa uskon voimaa

Kansa hakeutuu pyhän äärelle etsimään tukea toisistaan ja uskosta Harjun Kamarikuoron virsibraamassa Salvat 1701.

➤ SIVUT 6-7

Hannu Julola

Kirkko puolustaa vanhusten ihmisarvoa

Seurakuntien vanhustyö kokoaa viikoittain satoja ikäihmisiä. Veikko Palmu jumppasi Joanna Mannisen ohjauksessa Torstaituvassa.

➤ SIVUT 8-9

Vanhaan hautaan mahtuu monta tuhkauurnaa

➤ SIVU 3

Seurakuntapuutarhurien opintopäivän ohjelmaan kuului tutustuminen Kalevankankaalla järjestettyyn kone- ja kalustonäyttelyyn.

Rami Marjamäki

Ruokaa jokaiselle päivälle

MONILLA NAISILLA on tapana seurata ruuan hintoja. Viime keväänä tuntui, että samalla rahalla sai yhä vähemmän täytettä ruokakassiin. Ruuan kulku tuottajalta on niin monimutkainen juttu, ettei tavallinen kuluttaja tiedä, mistä kohtaa hintaa on korotettu.

Ruuan hinta on noussut ympäri maailmaa. Pakistanissa on ollut jatkuvasti tulvia. Itä-Afrikassa on kärsitty kuivuudesta vuosikaudet. Pakolaisleirit ovat kasvaneet ja Somali-naapurimaahan Keniaan on tullut valtava määrä ihmisiä.

Suomessa somalit aloittivat jo keväällä kotimaassa asuvien sukulaistensa auttamisen. He tiesivät, että nälänhätä kasvaa.

Talouden kiristyminen, niin Suomessa kuin muuallakin, on merkinnyt myös kansalaisjärjestöjen varojen hupenemista. Muun muassa Plan Suomi Säätiö ja Kirkon Ulkomaanapu ovat lähestyneet vakituisia lahjoittajiaan kirjeellä.

Planin kirjeessä vedottiin kummeihin, jotta he voisivat nostaa kuukausierää kahdella eurolla kuukaudessa. Summa ei ole suuri, mutta kehitysmaiden mittakaavassa sillä on jo iso merkitys.

Planin toimistosta kerrotaan, että esimerkiksi Sierra Leoneissa ruuan hinta on noussut jopa 300 prosenttia. Nepalissa Plan saattoi viime vuonna antaa 14 000 lapselle päivittäisen aterian, mutta tänä vuonna on tyydyttävä vähempään.

Nämä uutiset tuntuvat surullisilta, koska esimerkiksi Planitytön tai pojan auttaminen auttaa koko perhettä. Lapset pääsevät kouluun, mutta mitä tapahtuu, jos koulunkäynti on vaarassa. Kyse on perheen elämästä ja toimeentulosta.

Joka kuudes suomalainen on köyhä

TAMPEREEN YLIOPISTO on tehnyt tutkimuksen tamperelaisesta köyhyydestä. Erityisessä tarkastelussa ovat olleet yksinhuoltajaäidit, yksin elävät miehet ja vanhukset. Tutkimuksen johtajana toimi professori (ma) **Irene Roivainen**.

Yhdistäviä tekijöitä kolmelle ryhmälle ovat muun muassa tukinormien tiukentuminen, pätkätyöt ja työttömyys.

Vähän koulutetuille miehille ei ole enää olemassa tavallisia töitä. Yhden luukun periaate olisi näiden ihmisten pelastus. Naispuolisilla vanhuksilla on usein katkonainen ja lyhyt työhistoria, josta on seurauksena pieni eläke.

Suomessa nuorisotyöttömyys on nelinkertainen muuhun työttömyyteen verrattuna. Joissakin Euroopan maissa nämä luvut ovat paljon korkeammat, mutta Suomessa pitäisi saada nuoret mahdollisimman kattavasti työuralle. Tarvitsemme tulevaisuudessa kaikki kädet käyttöön.

Punnittu ratkaisu

TAMPEREEN HIIPPAKUNNAN tuomiokapituli esittää Tampereelle neljän suomenkielisen ja yhden ruotsinkielisen seurakunnan mallia tulevaksi rakenneratkaisuksi.

Päätöstä on haettu pitkään, sekä luottamushenkilöitä ja työntekijöitä kuullen. On tehty muutoksia vielä viime metreillä. Tavoitteena on ollut löytää ratkaisu, jonka enemmistö voisi hyväksyä. Tästä päästään eteenpäin.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Lukijapostia

Teräsmies sai aikaan luterilaisuuden leviämisen

Minä olin seitsemänvuotias, kun lähtökäsky sisä-Venäjälle tuli. Vanhempani Lempaalan kirkossa vihkinyt **Aatami Kuortti** oli kastanut minut, ja siunasi vuosia myöhemmin isäni **Juhana Makaran** haudan lepoon Suomessa Lohjalla. Ihmeellisiä ovat Herran tiet.

Lempaalan kirkon oletetun alttarin kohdalla on tänä päivänä juoksuhaudasta löydetty Lempaalan kirkon risti, jonka löytäjä ja restauroija on lempaalainen **Keijo Korkka**, Inkerin liiton entinen puheenjohtaja.

Minä esitin äitini **Liisa Makaran** runon *Kotikirkkoni rakkahin mun*, kun vietimme siellä sateisena lauantaipäivänä 16.7.2011 kirkon 400-vuotisperustamisjuhlaa.

Esitin sen saman runon myös, kun se risti pystytettiin vuonna 1996. Ristin pystytysjuhlassa oli vihkipäivänä prof. **Jouko Sihvo**, nyt jo emeritus arkkipiispa **Jukka Paarma**, silloin Turun tuomiokirkon rovasti. Ja monia muita. Silloin oli aurinkoinen päivä.

Nyt vettä satoi kaatamalla, mutta kuin taivaan lahjana aurinko al-

Kuva Lempaalan kirkon 400-vuotisjuhlasta. Juhlapuheen Lempaalan kirkon muistoristillä piti Aarre Kuukauppi, ja seppeleen laski Keijo Korkka.

koi paistaa, kun pääsimme nykyisen kappelin paikalle, joka sijaitsee Steklännojeissa; nimi johtuu siitä, että siellä on jokin lasitehdas.

En ole varma, missä kylässä se on. Oliko se Maaselki, joka on vain noin kolmen kilometrin etäisyydellä entisestä Kivennavasta, Suomen rajasta ennen talvisotaa? Tai sitten Vaskela, viimeinen asema ennen entisen Suomen puolta?

Tähän pieneen kappeliin puutarvan on hommannut veljeni, entinen Puukeskuksen pääjohtaja. Se näytti muutenkin hyvin rakennetulta.

Mutta se ei ole edes oma kappeliseurakunta, siihen kirkkoon kuuluu vain noin neljäkymmentä entistä ja nykyistäkin lempaalaista. En-

nen Inkerin suurimpaan seurakuntaan vuonna 1917 kuului 8183 seurakuntalaista. Nyt Lempaala kuuluu Toksovaan (entinen Korpiselkä). Entisessä Inkerissä oli noin 38 seurakuntaa (kaikki Inkerinmaalla). Nyt seurakuntia kuuluu olevan 80 ympäri Venäjää.

Näin Stalin hävittäessään Inkerin ja luterilaisuuden saikin aikaan luterilaisuuden leviämisen enemmän kuin ymmärsikään. Suomalaisuuden teräsmies kyllä hävitti.

Ella Ojala

Lue Ella Ojalan laajempi kirjoitus Inkerin kirkko 400 vuotta osoitteesta www.tampereenkirkkosanomat.fi.

Miksi Raamattua on muutettu?

Kristittyjen Raamatussa on kaksi osaa: heprealainen Raamattu ja Uusi testamentti. Molempia kristityt pitävät Jumalan sanana.

Kristityt ovat kuitenkin menneet tekemään muutoksia heprealaiseen Raamattuun:

1. heprealaisen Raamatun nimeksi on annettu "Vanha testamentti".

2. Ensimmäisen Mooseksen kirjan kolmas luku on saanut nimeksi "Syntiinlankeemus".

3. Jesajan kirjassa "nuori nainen" on muutettu "neitsyeeksi".

Miksi tällaisia muutoksia on tehty kristittyjen pyhään kirjaan?

Markku Kiander

Vastaus:

Raamattua kannattaa lukea avoimin mielin

Jeesuksen ja hänen varhaisten seuraajiensa Raamattu olivat juutalaisten pyhät kirjoitukset (esim. Room. 15:4). Nämä koostuivat laista, profeetoista ja psalmeista (Luuk. 24:44). Kun Uuden testamentin kirjat vahvistettiin 300-luvulla, juutalaisten pyhää kirjaa alettiin kutsua Vanhaksi testamentiksi.

VT kirjoitettiin alun perin heprean, UT kreikan kielellä. Jeesuksen esimerkin mukaisesti kristityt lukivat VT:n kirjoja, kreikan kieliset 100-luvulla eKr. käännettyä kreikankielistä Septuagintaa. He myös tulkitsivat kirjojen sanoa Kristus-uskosta käsin. Moni-

en VT:n kirjoitusten katsottiin viittaavan Jeesukseen. Näin esim. Jes. 7:14 heprean kielessä voi tarkoittaa "nuorta naista" tai "neitsyttä". UT:ssa tämä on tulkittu viittaukseksi Jeesuksen neitseelliseen sikiämiseen (Matt. 1:23).

Syntiinlankeemus (1. Moos. 3) on yhteinen peruskertomus niin juutalaisuudessa, kristinuskossa kuin islamissa. Lankeemuksen seurauksena oli kuolema. Kristinuskossa kuoleman tulkitaan tavallisesti tarkoittavan ihmisen eroa Jumalasta, hengellistä kuolemaa. Toisaalta myös fyysinen kuolema ja koko luomakunnan katoavai-

Kirjoita yleisönosastoon! Mieliä saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Kristillisen kulttuurin maat ovat muuttumassa monikulttuurisiksi. Kristityt voivat vailla pelkoa kohdata toisten uskontojen kannattajia ja ottaa heidät lähimmäisinä vastaan. Ei Herrakaan käske ainoastaan suvaita vaan rakastaa lähimmäisiä.

Kun kulttuurin perustana on usko, se sulkee erilaiset ihmiset sisäänsä eikä ulos. Mutta jos usko katoaa, tapahtuu kulttuurillekin jotain.

Piispa **Matti Repo**
Aamulehti 4.9.

➤ Kirkko toimii jokaisella paikakunnalla ja sillä voi olla 2010-luvun alun Suomessa avainrooli vastustaa arkipäivän muukalaisvihamielisyyttä Suomessa. Seurakunnat ja kirkon työntekijät voivat olla päivittäin näyttämässä esimerkkiä, että he tuomitsevat viharikollisuuden, eivätkä hyväksy rasismia missään muodoissa.

Teol. tri **Ville Jalovaara**
blogissaan 6.9.
("Kirkko ja rasismi")
www.kotimaa24.fi

➤ Uskovaisten suusta lähtee piikkejä ja lyöntejä, joissa ei ole kyse vain kriittisistä kysymyksistä tai toisella tavalla uskovien haastamisesta, vaan silkasta ilkeilystä ja häntäisestä tuomitsemisesta. Kyllä uskonasioista saa olla eri mieltä ja pitääkin olla, mutta vinoileminen ja solvaaminen eivät sovi kristitylle.

Emerituspiispa **Eero Huovinen**
saarnassaan 11.9.
Radiojumalanpalvelusten
85-vuotislähetys
Johanneksen kirkosta

Seurakuntapuutarhurien opintopäivät pidettiin Tampereella yli 20 vuoden tauon jälkeen. Kalevankankaan huonokuntoisia kasvihuoneita puretaan jo tänä syksynä, ja ensi keväänä tilataan muilta 60 000 kasvia. Takana näkyvässä huoltorakennuksessa toimii yksityinen työmaaruokala-kahvila.

Tuhkauksen yleistyminen ei ratkaise rahankäyttöä

Menot ovat viime vuosina ylittäneet tulot yhä useamassa seurakunnassa. Seurakuntien tehtäväksi on määrätty myös kirkkoon kuuluvien hautaaminen. Yhteisövero ei riitä, joten kirkollisverolla kustannetaan nyt osa näistäkin haudauksista.

Tampereella verotulot vielä riittävät, mutta Kirkkohallituksen tilasto osoittaa hautaustoimen tuotot liian pieniksi Tampereellakin. Hautauspalvelumaksuihin esitetäänkin korotusta.

Kirkkohallituksen maankäyttöpäällikkö **Harri Palo** ihmettelee, miten seurakunnilla on varaa kattaa maksuilla keskimäärin vain 14 prosenttia hautauskustannuksista.

Vaasan seurakuntayhtymän hautaustoimen päällikkö **Pekka Mäkinen** taas huomauttaa, että osa pienistä seurakunnista saattaa vainajat hautaan maksutta, pitää kirkollisveronsa alhaalla ja hakee avustuksia hautauskuluihin.

Mäkisen mielestä hautaustoimi pitäisi järjestää perimällä hautausveroa Ruotsin mallin mukaan.

Vapaa-ajattelijain liitto esittää kirkollisveron poistamista, hautaamisen siirtämistä yhteiskunnalle ja yhteisövero-osuuden poistamista

seurakunnilta. Kirkot voisivat sen mielestä periä jäsenmaksua.

Kunnat eivät ole innostuneet uusien palvelujen hoitamisesta, mutta jos seurakuntalaisten määrä kutistuu pieneksi, on hautaaminen pakko rahoittaa muilla keinoin.

– Suomi ei ole niin maallistunut yhteiskunta, että hautaamista seurakuntien tehtävänä tulisi muuttaa. Vainajista 97 prosenttia haudataan evankelis-luterilaisten seurakuntien hautausmailla. Näistä 97 prosenttia siunataan hautaan kristillisesti, Palo sanoo.

Mistä tuloja?

Kasvihuoneita ajetaan alas Tampereen lisäksi muuallakin maassa niiden kunnan rapistuessa. Hautojen kaivamista teetetään jo ulkopuolisilla.

– Laadun täytyy säilyä, vaikka urakoitsijat vaihtuvat. Myös hengellisyys pitää huomioida, Mäkinen sanoo.

Messukylän seurakunnassa on suunniteltu hautausmaan vessojen kunnostamista talkoilla. Kirkkoherra **Jari Nurmi** huomioi käytännön talkootyön olevan arvokasta.

Turussa on puhuttanut krematoriolämmön hyötykäyttöä. Vaasassa talteenottoa selvitettiin uu-

nia uusittaessa, mutta hyöty arvioitiin pieneksi kustannuksiin verrattuna. Mäkisen mielestä pitäisi keskustella lämmön hyödyntämiseen suhtautumisesta.

Tampereen hautaustoimen päällikkö **Jyrki Lehtonen** muistuttaa tuhkaamisenkin tuovan kuluja. Vanhoja arkkuhautoja käytetään urnapaikkoina etenkin Kalevankankaalla. Yhteen perinteiseen arkkuhautaan mahtuu monta uurnaa.

– Muistolehtohautaus on lisääntynyt kovasti, hän lisää.

Uusi krematoriouuni on suunnitelmassa Vatialaan. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää sijoituksesta noin kolmen miljoonan euron hankkeeseen talousarvion yhteydessä, ja tuhkaamaan on tarkoitus päästä vuonna 2013.

Nyt vain osa Pirkanmaan vainajista pystytään tuhkaamaan Tampereella, jatkossa tila riittäisi koko Pirkanmaalle.

Koko maan vainajista tuhkataan nyt kolmannes, Tampereella jo kolme neljästä. Lehtonen arvioi osuuden voivan Tampereellakin kasvaa vielä hieman. Osa haluaa silti perinteisen arkkuhautauksen.

Palo muistuttaa krematorioiden ylläpidon tulevan kalliimmaksi, jos suodatusmekaniikan vaatimukset kiristyvät. Hän ihmettelee investointien jäävän krematoriota ylläpitävän seurakunnan maksettaviksi, vaikka laitoks palvelee lähikuntiakin.

Lehtonen muistuttaa hautausmailla olevan myös virkistys- ja kulttuuriarvoa. Pirkanmaan maakuntamuseo kartoittaa nyt Pyynikin kirkkopuiston kuntoa. Entinen hautausmaa oli käytössä noin sata vuotta.

Tampereella on ainaishoitosisuimuksia vuodesta 1839 alkaen. Nämä on tarkoitus lakkauttaa vuosikymmenen loppuun mennessä.

– Olisi tärkeää määritellä lailla, mitä oikeuksia ja velvollisuuksia hautojen hoitoon liittyy. Sopimuksia on ennen tehty määrättömäksi ajaksi, Mäkinen sanoo.

Asta Kettunen

Lue lisää:
www.tampereenkirkkosanommat.fi

Raija Raussi työskentelee Tampereen hautausmailla jo kymmenettä kesää. Tällä kertaa pesti kestää lokakuun loppuun.

Ilkka Kalmanlehto ei halua ottaa tunnustusta työstä itselleen, vaan muistuttaa että Suurella Sydämellä -toiminta on ollut mahdollista vain yhteistyön ansiosta.

Diakonian ansiomerkki Tampereelle

Tampereen seurakuntien työntekijä **Ilkka Kalmanlehto** on palkittu kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön kulta-ansiomerkillä.

Kalmanlehto vastaanotti palkinnon Diakoniatyöntekijöiden päivillä Oulun kaupunginteaterissa 27. syyskuuta. Palkinnon myönsi kirkkohallituksen Diakonian- ja yhteiskuntatyön toimikunta.

Ilkka Kalmanlehto todetaan diakoniatyön moniosaajaksi ja vahvaksi visionääriksi, jolla on tahtoa ja taitoa toteuttaa ideoja ja saada muutkin innostumaan mukaan. Vuonna 2006 perustettu Suurella Sydämellä -vapaaehtoistoiminta on esimerkki näistä ideoista.

Kalmanlehdon ansiosta verkosto on myös laajentunut valtakunnalliseksi. Siinä on mukana jo 20 paikkakuntaa, ja tavoitteena on saada vapaaehtoistoiminta koko maan kattavaksi.

Toiminnassa on mukana tuhansia vapaaehtoisia, mutta Kal-

manlehto muistuttaa, että lopulta merkitystä on vain sillä, montako auttavaa käsiä juuri tänään ilmoittautuu töihin.

– Suurin haasteemme on kilpailu ihmisten ajasta. Meille riittää, että vapaaehtoinen tulee mukaan kerran, yhdeksi päiväksi tai muutamaksi tunniksi, juuri silloin kuin hänelle itselleen sopii.

Tavoitteena on myös helpottaa seurakuntien työntekijöiden työtä:

– Jo ennestään toimivien RuokaNyssen tukitapahtumien, digiavun ja joulunajan tempauksien lisäksi aloitamme vapaaehtoisvoimin tapahtuvan vähäraisille tarkoitettua muuttoavun ja talousneuvonnan.

Kultainen ansiomerkki annetaan yksikön edustamilla työaloilla erityisesti ansiotuneelle henkilölle toimikunnan omaaloitteisella päätöksellä. Kultaisia ansiomerkkejä on myönnetty vuodesta 1967 asti.

Eva Wäljas

Herätys!

Mitä hyvää on yhtymämallissa?

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli esittää Tampereen malliksi neljän suomenkielisen ja yhden ruotsinkielisen seurakunnan yhtymää. Millaisia kokemuksia yhdistetyistä seurakunnista on muualta, hiippakuntadekaani Ari Hukari?

– Liitosten tuloksena syntyneitä suuria seurakuntia ovat esimerkiksi Jyväskylä ja Salo, yhteen seurakuntaan menneitä liitoksia Jämsä ja Sastamala. Hämeenlinnan ympäristössä päädyttiin yhtymään. Sekä yhtymään että yhteen seurakuntaan päätyneistä liitoksista on varsin kielteisiä kokemuksia. Siksi Tampereen rakennetta on mietitty eri lähtökohdista.

Harjun seurakunta koostuu kolmesta toiminta-alueesta, joilla on omat alueneuvostonsa. Millaisia mielipiteitä mallin toimivuudesta on kuulunut?

– Harjun aluemalli on toiminut positiivisena esimerkkinä ja lähtökohdana, kun Tampereella on kehitetty lähikirkkoajattelua. Seurakunnan toiminnan ydin ja voima on toimivissa lähiyhiteisöissä.

Mitä uutta Tampereen mallin uudistaminen tuo kirkolliseen toimintaan?

– Ratkaisu on mielestäni hyvin innovatiivinen. Hallinnollisesti rakennetaan isoja yksiköitä, mutta toiminnallisesti rakennetaan ihmisläheisiä yhteisöjä. Lisäksi pidän seurakuntien yhteisen työn prosessiohjausta mielenkiintoisena uutuuksena. Uusi rakenne mahdollistaa joustavamman toiminnan, vähemmän byrokratiaa ja enemmän perustöitä.

Miten varmasti nyt esitetty aikataulu pitää?

– Kapitulin esitys kirkkohallitukselle lähtee 26.10. Toivomme tietysti, että kirkkohallitus päättää asiasta nopeasti, sillä tämä prosessi on kestänyt muutenkin jo liian kauan.

Miksi lääninrovastin vaali 5.10. on huomioitu aikataulussa?

– Lääninrovasti valitaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Kun papit äänestävät jotakuta kirkkoherroista lääninrovastiksi, on heidän hyvä tietää, ketkä ovat todennäköisesti kirkkoherroina myös 1.1.2013 lähtien.

Miten seurakuntarakenne vaikuttaa hiippakunnan hallintoon?

– Ei välttämättä mitenkään. Jos Tampereella päädyttäisiin yhteen suomalaiseen seurakuntaan, se pakottaisi muuttamaan ro-vastikuntajakoa. Jos ideoimamme ns. hiippakuntamalli toteutuisi, eli seurakuntatalouksien rajojen ei tarvitsisi seurata kuntarajoja, se purkaisi seurakuntayhtymät, ja seurakuntia voitaisiin muodostaa tarkoituksenmukaisemmin. Mutta sellainen iso uudistus ei tähän hätään ehdi.

Asta Kettunen

Aiheesta lisää sivulla 16

Hannu Jukola

Leena Mirjami Lahtinen ja Tarja Kohola iloitsevat Taimiryhmästä, jonka he kokevat hengellisenä kotina. Ryhmä avustaa lasten koulunkäyntiä Romaniassa kylässä, jossa lapset usein otetaan koulusta pois 4–6 vuoden jälkeen ja pannaan töihin paimeneen tai puun hakkuuseen.

Taimiryhmä auttaa kylää Romaniassa

– Kalevi Lehtisen opetuksen mukaan ei riitä, että kokoonnumme ja rukouimme, ja se tuntuu ihanalta, vaan haluamme myös antaa apua ulkopuolelle. Ryhdyimme romanialaisen kylän koulukummeiksi ja tuemme lasten koulunkäyntiä rahallisesti, Taimiryhmän vetäjä **Leena Mirjami Lahtinen** kertoo.

Taimiryhmä syntyi, kun Aitolahden seurakunnassa vuonna 2007 pidetyn Alfa-kurssin osallistujat halusivat jatkaa kokoontumisia.

Ryhmä tapaa joka toinen perjantai kodeissa. Ryhmä lukee aposto-

lien tekoja ja pohtii **Maikku Saaren** kysymyksiä, joihin etsitään vastauksia Raamatusta. Alku- ja loppurukouksissa muistetaan ryhmän jäseniä, omaa seurakuntaa ja Romanian kylää.

Taimiryhmän jäsen **Tarja Kohola** alkoi pitää yhteyttä Dumbra- van kylään Koillis-Romaniassa jo 12 vuotta sitten. Myös tuttavat halusivat auttaa, ja lasten kummeja on nyt 17. He lähettävät Romaniaan paketteja ja rahallista avustusta.

– Aluksi mieheni sukulinainen lähetti Romaniaan kenkälaatikopa-

ketin, joka sisälsi vaatteita ja leluja. Sieltä tuli kiitoskirje ensin englanniksi ja sitten romaniaksi. Emme ymmärtäneet romaniaa, mutta työpaikaltani löytyi tulkki, joka käänsi kirjeen suomeksi. Siitä alkoi yhteydenpito, jota Taimiryhmä jatkaa, Kohola sanoo.

Ryhmä on hankkinut tuloja pitämällä kirpputoria. Rahoilla on saatu lähetettyä Romaniaan kenkiä, vaatteita, leluja ja kuivaruo- kaa. Tuloilla on myös hankittu kaksi pesukonetta, rakennettu muuri ja korjattu romahtanut talon katto. Lisäksi kummit tukevat lasten koulunkäyntiä.

Dumbra- van kylä on köyhää seutua. Kohola on käynyt siellä viisi kertaa vuodesta 2003 alkaen.

– Tuntuu ihanalta seurata, kuinka jokaisessa perheessä on tapahtunut edistystä, ja he ovat saaneet uutta toivoa elämäänsä. Jumala on johdattanut meitä. Kun vein lapsille nukket, he nauroivat ja itkivät ilosta, Kohola hymyilee.

Pirjo Lääperi

Hääyö kolmannen kerran Tampereella

Tampereen seurakuntien kolmas Hääyö järjestetään perjantaina 11.11.2011 Aleksanterin kirkossa. Valtteja ovat historiallinen päivämäärä, ainutlaatuinen tunnelma ja mutkattomat järjestelyt.

Aiemmat tapahtumat ovat olleet suosittuja: Tampereen ensimmäinen Hääyö järjestettiin Finlaysonin kirkossa 1.10.2010. Silloin alttarille asteli 47 paria. Toinen Hääyö järjestettiin helatorstain aattona 1.6.2011, jolloin vihittiin 33 paria.

Molempien vihittävistä pitää kuulua Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja rippikoulun pitää olla käytynä. Avioliiton esteiden tutkin-

ta pitää suorittaa omassa kotiseurakunnassa vähintään viikkoa ennen Hääyötä ja parin on tuotava todistus esteiden tutkinnasta mukanaan Hääyöhön.

Ilmoittautuminen marraskuun Hyvä Hääpäivä – Ihana Hääyö -tapahtumaan alkaa maanantaina 10.10. ja päättyy torstaina 10.11. Ilmoittautumisia ottaa vastaan seurakuntas sihteeri arkisin kello 9–11 ja 13–15 numeros- sa (03) 219 0521.

Lisätietoa Hyvä Hääpäivä – Ihana Hääyö -tapahtumasta: pastori Merja Halivaara, p. 050 587 5001, merja.halivaara@evl.fi ja seurakuntas sihteeri Tarja Roivainen, p. (03) 219 0521.

Kuvia ja tunnelmia aiemmista tapahtumista: <http://www.tampereenseurakunnat.fi/ajankohtaista/haayo> <http://viestinta.tampereenseurakunnat.fi/galleria/haayo2010>

Palvelurakenteiden supistetut raamit ylläpitävät köyhyyttä

Tamperelaista köyhyyttä on nyt tutkittu tavalla, jollaista ei ole aiemmin tehty. Tampereen yliopistossa tehdyssä Kunnallissalan kehittämissäätien rahoittamassa tutkimuksessa Köyhyys kuntatyön haasteena puhuvat köyhät ja heidän kanssaan työskentelevät omalla äänellään.

Vuosien 2010–2011 aikana tehdyssä tutkimuksessa kysyttiin, miten köyhyys ilmenee kohderyhmässä (yksinhuoltajanaiset, yksin asuvat miehet ja vanhukset) ja miten nykyinen kunnallinen palvelurakenne kykenee vastaamaan tähän haasteeseen.

Hankkeen johtajana on toiminut sosiaalityön professori (ma) **Irene Roivainen**, joka on vastannut yksinhuoltajaa äitien osuudesta. Sosiaalityön professori **Jari Heinosen** vastuualueena ovat olleet yksin asuvat miehet ja lehtori **Satu Ylinen** on tutkinut vanhuksen köyhyyskokemuksia.

– Ihmisten kokemusten ja elämäntilanteiden kuuleminen antaa kaivattua ”toista tietoa”, sellaista mitä tilastot eivät kerro. Toivottavasti tämä suora köyhien ääni vaikuttaa asenteisiin ja päätöksiin kaikilla tasoilla, sanoo Roivainen.

Esimerkkinä huonoista päätöksistä Tampereella Roivainen mainitsee alueellisten sosiaaliasemien lakkauttamisen, joka on jättänyt monia avun tarvitsijoita palvelujen ulkopuolelle. Lopullinen lakkautuspäätös tehtiin virkamiestyönä ilman valtuustokäsittelyä.

– Kun ei ole rahaa edes bussilippuun mennä keskustaan asioimaan, monet luovuttavat. Samoin

vaikuttaa esimerkiksi yksinhuoltajien kohdalla tukihakemusten byrokratia ja huonot palvelukokemukset. Vallalla oleva ”uusi julkinen johtaminen” ei lähde apua tarvitsevien tarpeista, se puristaa myös sosiaalityöntekijät puun ja kuoren väliin, jatkaa Roivainen.

Työtä, palveluja ja selkeää perusturva

Eri ryhmien kokemuksia yhdistävä piirre on, että palveluverkoston supistaminen, tukinormien kiristyminen, päättyvät ja työttömyys sekä eri tukimuotojen toisiaan syövä leikkurit vaikeuttavat köyhien päivittäistä selviytymistä äärimmilleen.

– Sopivien ”tavallisten” työpaikkojen puute ja huonosti toimiva perusturva ovat yksin asuvien miesten köyhyyden keskeiset syyt. Matalan kynnyksen jokamiehen työmarkkinat, koulutus- ja kuntoutuspalvelut sekä joustava yhden luokun perusturva olisivat yksin asuvien köyhien miesten pelastus. He haluavat pois työmarkkinatuen, asumistuen ja toimeentulotuen kierteestä, sanoo Jari Heinonen.

Myös koventuneet asenteet ja äärimmilleen viety kilpailu- ja markkinahenkisyys pudottavat Heinosen mukaan monet miehet tarpeettomasti toimeentulon ja palvelujen ulkopuolelle. Tämä korostaa henkilökohtaisten lähipalvelujen merkitystä. Talouden globalisaatio on tuonut työttömyyden myös koulutettujen miesten elämään töiden karatessa halvan työn maihin.

– Palvelujen keskittäminen vaikeuttaa myös köyhien vanhuksen arkea, erityisen haitallista on kotipalvelujen karsiminen. Vanhukset kokevat, että kukaan ei kuuntele heitä. Seurauksena on kaikinpuolinen kurjistuminen, kuten epäterveellinen ruoka, huono hygienia ja hoitojen laiminlyönti, sanoo Satu Ylinen tutkimuksen perusteella.

Hän muistuttaa, että julkisten palvelujen tilalle tulevat markkinapalvelut hyödyttävät varakkaita, mutta vaikeuttavat entisestään köyhien elinoloja.

– Iäkäsien naisten köyhyyden taustalla on usein katkonainen työhistoria ja pienet palkat. Eläkejärjestelmä ei tunnista eikä korjaa tätä ongelmaa, jatkaa Ylinen.

Irene Roivainen kertoo, että tutkimus on herättänyt heti ilmestyttyään poikkeuksellisen paljon mielenkiintoa. Tutkimus on jaettu kaupunginvaltuutetuille, joilla on hyvää aikaa tutustua siihen ennen marraskuun köyhysseminaaria ja valtuuston budjettikokousta.

Hannu Oittinen

Tampereen seurakuntien diakoniatyö auttaa yli 15 000 avun tarpeessa olevaa eri-ikäistä ihmistä vuosittain – myös niitä, jotka eivät ole kirkon jäseniä. Diakonian elintarvikeapu RuokaNysse jakaa noin 75 000 kiloa ruokaa vuodessa tarvitseville. Puolet tästä määrästä on tullut Euroopan unionin avustuksena. Lisäksi diakoniatyö saa lahjoituksia useista kaupoista.

Hannu Jukola

Suojelusenkelin historia

Ajatus omasta henkilökohtaisesta suojelusenkelistä on ihana. Jollekulle on annettu tehtäväksi juuri minun suojelemiseni! Maailmassa voi tapahtua mitä tahansa; pitkä on matka, ei kotia näy, vaan ihana enkeli vierellä käy.

Usko suojeleviin henkiolentoihin on vanha, ja tunnettu kristinuskon lisäksi ainakin juutalaisuudessa, islamissa ja antiikin kreikan filosofiassa. Kreikan enkeliä tarkoittava angelos-sana tarkoittaa sanaanasaattajaa tai lähettilästä.

Jo vanhan ajan kirkkoisillla ajatus suojelusenkelistä oli tavallinen. Erityinen enkeleihin liittyvä pohdinnanaihe kristityillä ajattelijoilla on ollut, saadaanko suojelusenkeli jo syntyessä vai vasta kasteessa.

Tuomas Akvinolainen ajatteli, että kasteessa enkeli saa täyden toimintavallan. Akvinolainen päätteli, että kastettua puolustava enkeli saa kaiken avun Jumalalta ja Kristukselta taistelussa pahaa vastaan.

Raamatussa enkeleistä puhutaan yli 300 kertaa. Enkeleiden kerrotaan välittävän ihmisille viestejä Jumalalta sekä toimivan johdattajina ja varjelijoina.

Raamatussa ei varsinaisesti ole kerrottu, onko jokaisella ihmisellä todella oma suojelusenkelinsä. Kuitenkin Raamatusta löytyy ainakin kaksi kohtaa, josta voisi päätellä omaenkeli-uskomuksen olevan ihan totta. Ensimmäisessä kohdassa Jeesus puhuu lapsista: *"Katsokaa, ette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän*

enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja." (Matt.18:10) Toisessa kohdassa taas rukoileva väkijoukko ei usko palvelustytön nähneen Pietaria talon portilla. Hänelle sanotaan: *"Oletko järjiltäsi?" sanoivat toiset. Tytön yhä inttaessa he sanoivat: "Se on hänen enkelinsä."* (Apt.12:15)

Suojelusenkeliä on pohdittu myös psykologian kannalta. On esitetty, että suojelusenkelin hahmo tulee sisäistyneestä kiintymyksen, hoivan ja huolenpidon mallista, josta lapsi saa varhaisina vuosinaan nauttia. Vaara- ja stressitilanteissa tämä hahmo aktivoituu ihmisen mielessä ja suoja, pitää kädessä, opastaa ja lohduttaa.

Hoivaajan mallia – suojelusenkelin antamaa esimerkkiä – tarvitaan myöhemmin myös omaa lasta hoidettaessa. Lapsena huolenpidon kohteena ollut osaa olla riittävän hyvä vanhempi myös omalle lapselleen.

Olipa suojeleva enkeli ihan ikomani tai ei, minusta on mukava yhtyä Lutherin aamurukoukseen: *"Minä annan itseni, ruumiini, sieluni ja kaikkeni, sinun käsiisi. Pyhä enkelisi olkoon kanssani, ettei pahavihollinen saisi minussa mitään valtaa."*

Hannu Juhola

Peltolammin seurakuntakodin Torstaituvan kävijöitä ilahduttaa enkelitaulu, jonka on maalannut Rakel Luomanen, jo edesmennyt tupalainen. Torstaituvan toiminnasta kerrotaan lisää sivuilla 8–9.

Sanat ja symbolit

TÄLLÄ PALSTALLA TUTUSTUTAAN kristilliseen symboliikkaan kirkkovuoden mukana kulkien.

AURA

Nykyihmiselle aura on vieras esine, mutta Jeesuksen aikalaisille se oli tuttu työkalu. Kristillisessä kuvastossa sillä on kahdenlaisia merkityksiä. Ensinnäkin Jeesus käytti

sitä muistuttamaan, ettei mikään saa olla esteenä hänen seuraamiselleen: "Joka tarttuu auraan ja katsoo taakseen, ei ole sopiva Jumalan valtakuntaan." (Luuk.9:62) Vanhassa testamentissa taas aura viit-

taa tulevaan rauhan aikaan, kuten virressä 515: "Istumme yhdessä levän alla, kansat ei pelkää toisiaan. Auroiksi miekat taotaan, rauha ei pääty milloinkaan."

Hannu Juhola

Händel-kuoron miesten laulukouluun iloa ja voimaa vuoden 2008 lopusta. Händel-kuoro on yksi Tampereen seurakuntien yhteistyökuoroista, ja sitä johtaa Debra Gomez-Tapio.

Kuoro soikoon!

Syksy on uusien harrastusten aikaa. Monenkirjavaa tarjontaa on yli tarpeiden, eikä muutama suurempikaan seteli harrastuksen syyslukausmaksuun tahdo riittää.

Maksuttomien harrastusten listaus on huomattavasti lyhyempi, mutta yksi loistava sellainen on kuorolaulu. Seurakuntien kuorot tarjoavat hyvän, antoisan ja kehittävän harrastuksen, jonka parista voi löytää uusia ystäviä, vaikuttavaa sisältöä juhlapyyhiin, hengellistä virvoitusta, vapaaehtoistyön rikauden sekä tietenkin musiikin ja yhdessä laulamisen terapeuttisen voiman!

Seurakuntien kuoroja on kaikenikäisille; lapsista nuoriin, työikäisistä eläkeläisiin. Kaikenikäisiä tarvitaan rikastuttamaan seuran

rakunnan jumalanpalvelus- ja musiikkielämää.

Hyvä kuoro on myös tärkeä työrukkaneen meille kanttoreille; kuoron kanssa on kierretty kotimaata ja maailmaa, laulettu sairaaloissa, kirkkoissa ja kappeleissa, oltu läsnä ilossa ja surussa, yhdessä.

Yhdessä oleminen ja yhdessä tekeminen luovat jokaisessa kuorossa yhteishengen, jonka näkee selvästi ja kuulee kauas!

Monesti kuoroharjoituksiin menee pitkän työpäivän päätteeksi; hartiat jumissa, väsyneenä ja nuutuneena. Äänenavauskin kuluu monelta laulajalta pääosin haukotellen, vaikka se toisaalta rentouttaa.

Kahden tunnin harjoitusten jälkeen ei millään malttaisi lopettaa; olo on virkeä, ääni kulkee, on saa-

nut laulaa ja nauraa, olo on kerrassaan voimaantunut ja energinen, vaikka ilta on jo pitkällä. Kuoroharjoituksissa sielu, mieli ja keho saavat ravintoa musiikista.

Syksyn pimentyessä talvea kohti, tarvitsemme voimanlähteitä, jotka tuovat valoa pimeyteen, lämpöä kylmyyteen, yhteisöä yksinäisyyteen. Kuoroharrastus on yksi sellainen. Tule rohkeasti mukaan seurakunnan toimintaan!

Siunattua ja soivaa syksyä, kuorot soikoot!

Hanna Kataja

Messukylän kanttori
vs. musiikkisihteeri

Tulevat pyhät

2.10. Jumalan sanansaattajat – Mikkelinpäivä

Lapsen kaltaiseksi tuleminen on Mikkelinpäivän evankeliumin

(Matt. 18: 1–6, (7–9), 10) opetus. Mitä on olla lapsi Jumalan edessä?

Lapsi on viaton, iloinen, huoleton. Pieni lapsi ei pärjää yksin,

hän on riippuvainen hoitajastaan. Lapsen kaltaisuutta on se,

että olen riippuvainen Jumalasta. En selviä elämässä ilman Häntä,

en ainakaan perille saakka.

9.10. Jeesus antaa elämän

Jeesus kutsui kuolleen Lasaruksen ulos haudasta. Päivän evankeliumi

(Joh. 11: 21–29, (30–31), 32–45) kertoo hyvin syyn Jeesuksen tekemiin

ihmeisiin. Eivät ne olleet huomionhakuksia temppuja, eikä ihmeitä

pidä jäädä liikaa ihmettelemään. Rukouksessa pyytäänsään

Lasaruksen herättämistä Jeesus sanoo: "Minä kyllä tiedän,

että sinä kuulet minua aina, mutta minä sanon tämän näiden

ympärilläni seisovien ihmisten tähden, jotta he uskoisivat sinun

lähettäneen minut."

Helmi

Minä tiedän, että lunastajani elää. Hän sanoo

viimeisen sanan maan päällä. Ja sitten, kun minun

nahkani on riekaleina ja lihani on riistetty irti, minä

saan nähdä Jumalan, saan katsella häntä omin silmin,

ja silmäni näkevät: hän ei ole minulle outo!

Tätä minun sydämeni kaippaa.

(Job 19: 25-27)

Ota onkeesi

Gospelyhtye The Road juhlii tien päällä

The Road juhlistaa 30-vuotista taivaltaan TIE 30-Kiertueella. Se pysähtyy Tampereen Pakkahuoneella 10.10.

Hannu Helkämies

The Roadin juhlakiertue tuo yhtyeen konsertoimaan tuttuihin paikkoihin.

The Road on Suomen vanhin koko ajan samalla kokoonpanolla esiintyvä gospelyhtye. Se aloitti uransa 30 vuotta sitten Kankaanpään nuorisotalolta, minkä jälkeen yhtye on konsertoinut ympäri Suomea ja naapurimaita.

Vuosien mittaan punk-gospel-bändistä on kasvanut merkittävä hengellisen nuorisotyön edistäjä ja vaikuttaja Suomessa. Sen äänitteitä on myyty yli 25 000 kappaletta.

Ihmiset eri puolella Suomea ovat saaneet The Roadin kautta kipinän hakeutua mukaan seurakunnalliseen toimintaan. Bändi on vienyt evankeliumia kouluihin, varus-

kuntiin ja vankiloihin.

Koulukonserttien ja esiintymisten lisäksi yhtye on ollut Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen (SLEY) nuorisotyössä ja lähetystyössä Keniassa. Viime vuosina ammattimainen kiertäminen on jäänyt, mutta koulukonsertteja ja esiintymisiä on ollut kymmenittäin joka vuosi.

Kymmenen vuotta sitten The Roadista kirjoitettiin kirja *Tie, taitvas ja tehtävä*. Juhlakiertueen konserteissa on luvassa vanhojen hitien lisäksi uusia lauluja, tekniikan ihmeitä, kuvaa ja ääniä sekä yllätyksiä.

Uudemman polven gospel-yhtye Saraste esiintyy myös joka konsertissa.

Lapset ja nuoret piirtämään urkuja

Harjun seurakunnassa juhli-taan adventtina, 27. marraskuuta, kun Pispalan kirkko täyttää 40 vuotta ja kirkon uudet urut vihi-tään käyttöön.

Loka-marraskuussa, 3.10.–11.11. Harjun seurakunta järjestää tam-perelaisille lapsille ja nuorille suunnatun kuvataidekilpailun, jonka aiheena ovat urut.

Virikemateriaalina on **J.S. Bachin** urkuteos *Toccata d-molli*. Kilpailutyön voi toteuttaa sekatekniikalla. Teos voi olla piirustus tai maalaus, mutta myös kollaasi tai veistos.

Konserttitarjotin

Nurmijärveläinen Cantica-kuoro (kuvassa) tulee Picantus-kuoron vieraaksi Tampereelle. Kuorot pitävät yhteiskonsertin Finlaysonin kirkossa 15. lokakuuta kello 17. 25-vuotista Canticaa johtaa Arja Virtanen-Haapasalmi ja Picantusta Emmi Kleemola. Vuonna 1999 perustettu sekakuoro Picantus on Tampereen seurakuntien yhteistyökuoro. Sen ohjelmisto koostuu kuoromusiikin ja hengellisten laulujen lisäksi kansanlauluista ja viihteellisestä musiikista. Lisätietoja kuoroista: www.picantus.com sekä <http://sites.google.com/site/canticakuoro>.

Jaakko Löytty to 29.9. klo 18

Aitolahden kirkko | ■ ▲ ①

Jaakko Löytty, laulu, kitara, huuliharppu
Mikko Löytty, basso, stemmalaulu
Seppo Rauteva, rummut, muut lyömäsoittimet
Vapaa pääsy

Kolmen baritonin konsertti su 9.10. klo 18

Tuomiokirkko | ■ ▲ ①

Jaakko Kortekangas, laulu
Esa Ruuttunen, laulu
Hannu Niemelä, laulu
Ulla-Stina Uusitalo-Ikonen, harppu
Matti Hannula, urut
ohjelma 15 €

- helppo pääsy liikuntaesteiselle
- ▲ helppo pääsy näkövammaiselle
- ① kuuntelulaite

Donkey Ride ja AC/JC nuorten konsertti pe 30.9. klo 20

Aitolahden kirkko | ■ ▲ ①

Paitoja saa taas

Myyntiin tulevat jälleen Pro Fiden tunnetuiksi tekemät Jeesus on Herra -paidat, jotka taiteilija **Pirjo Waris** suunnitteli 1960-luvulla Pro Fidelle ja Suomen Raamattuopiston nuorisotyölle.

Yhtyeen 45-vuotisjuhlakonsertissa Helsingissä julkaistiin myös yhtyeen 15 vuoden takaisen Live-

albumin uudelleen masteroitu versio ja Live-videon DVD-versio samoissa kansissa.

Pro Fide on julkaissut 13 pitkäsoittoa ja Live-videon. Yhtyeessä vaikuttanut yli 30 soittajaa.

Lisätietoa yhteisestä: www.pro-fide.net

Petri Laitinen

Jaakko Löytyn esittämä pappi ojentaa kansaa kevytmielisyydestä: "Jos joku outo tulee idästä tai lännestä oudolla vaatteen muodolla, niin jokainen tahtoo sitä seurata. Ja niin ylönpalttinen syömys ja juomus nyt on, että yksi jumalinen inhiminen kauhistuu sen ylitse."

Pelastuksen valo loistaa virsidraaman keinoin

Ruttoa karttava kansa vaeltaa mustissaan Tampereen tuomiokirkossa. Sotaväen mukana tullut vitsaus on tappanut satoja. Alttarilta kuuluu raastava valitusvirsi. Holvit kaikuvat hivelevän kauniita sointuja.

Käynnissä on Harjun Kamari-kuoron harjoitus näyttämöllisestä teoksesta *Salvat 1701*. Kuukauden kuluttua nähdään lopputulos, sillä ensi-ilta on Tuomiokirkossa 22. lokakuuta.

Jaakko Mäntylä on säveltänyt ja tositapahtumiin pohjaava virsidraama *Salvat* kertoo epidemian aiheuttamasta pelosta, uskon parantavasta voimasta ja yhdessä selviämisestä. Salpa-sanan monikko kertoo hyvin maailmasta, jossa ollaan. Kuvaava on latinankin salvat, "hän pelastaa".

Tarina on tumma, mutta äänimaisema ei ole synkkä.

Aika tyypillinen yhtälö sinänsä. Musiikilla ja runoudella on aina hoidettu ja käyty läpi tragediaita, myös iloisia tapah-tumia. Laululla, laulamisella, virsillä. Kun on ahdistus, eivät siinä oikeastaan puheet auta. Tasot ovat jossain muualla, sanoo kuorokapellimestari **Heikki Liimola**.

Tapiolan Kamarikuoro kantaaesitti *Salvat*-draaman Vanhan

virsikirjan 300-vuotisjuhlissa. Liimola on viilannut kuoronsa kanssa teosta viime syksystä alkaen, ja otteitakin on esitetty.

Salvat on laajamittainen a cappella -teos, iloitsee Liimola.

Meillä on liian vähän laajempia musiikkiteoksia, jotka pohjaavat Suomen historiallisiin tapahtumiin – tosin on niitä oopperan puolella, hän herättelee.

Salvat ei kertaa ylimysten tuskaa, vaan pääosassa ovat tavalliset ihmiset. Pappia näyttölee **Jaakko Löytty**, virkamiestä **Manu Havisalmi** ja kansannaista **Taru Huokola**. Helmikuussa esitys viedään Lapuan tuomiokirkkoon.

Voimaa läheltä

Salvat koostuu virsistä, dialogista, valaistuksesta ja liikkeestä.

*Ole minull' armollinen,
parun olen raadollinen.
Kaikk' luun'
on peljästyneet.*

Säe virsikirjasta vuodelta 1701

Toivon, että esitys synnyttää elämyksen ja joissain tapauksissa jopa antaa vastauksia, sanoo **Katri Häti**.

Kärsimyksen ja katastrofin elementit ovat eläneet yhteiskunnassa aina. Suurelle osalle kirkko toimii pelastavana paikkana tuskan hetkellä. Selittämättömän hädän hetkellä löydämme yhteisöllisyydestä ja uskosta voimaa, hän muistuttaa.

Harjoitusten aikana musiikki saa esiintyjät liikuttumaan.

Hyvä, teillä saa olla pakahduttavia tuntemuksia, kiittää Häti.

Mäntylä on ujuttanut yhteen kansanmusiikkia, voimallisen veisuun ja modernin kuorolaulun.

On tosi hienoa, että suomalaista virttä käytetään osana draamallista kokonaisuutta. Virsi toimii pitkässäkin teoksessa. Salvatissa hyödynnetään sävelmistöämme ja virsiaarteistoamme.

Nyt on muutenkin virsi-buumi, mutta tässä materiaalia käsitellään, Liimola sanoo.

Maallinen tosi

Häti toimii Tampereen Oopperassa ohjaajan assistenttina, ja Helsingin Korkeasaarella sai äskettäin ensi-iltansa hänen käsikirjoittamansa ja ohjaamansa lastennäytelmä *Amurin piilevä uhka*. Häti ei ole aiemmin työ-

Kilpailun ikäsarjat ovat: 1) alle kouluikäiset, myös esikoululaiset, 2) peruskoulun 1.–3. luokat, 3) peruskoulun 4.–6. luokat, 4) peruskoulun 7.–9. luokat, 5) ammattioppilaitoksissa ja lukiossa opiskelevat nuoret.

Lisätietoja antaa kanttori **Tarja Laitinen**, p. 050 330 6942, tarja.laitinen@evl.fi. Työhön merkitään selkeästi nimi, ikä, luokka, koulu ja yhteystiedot. Kilpailutöitä vastaanotetaan Pispalan kirkolla (Pispalan valtatie 16) perjantaina 11.11. kello 12–16 tai sopimuksen mukaan.

Tehtävään kutsuttu tuomaristo arvioi työt. Sarjojen kolme parasta työtä palkitaan. Palkinnot jaetaan 1. adventtina 27.11. Pispalan kirkossa. Voittajateokset asetetaan esille Pispalan kirkkoon Uudet urut -konserttiviikoksi 27.11–4.12. Kilpailun satoa on esillä myös koululaiskonserteissa.

Seurakunta antaa jokaiselle kilpailijalle pienen muiston osallistumisesta. Palkinnot ovat esinepalkintoja.

Hannu Jukola

kennellyt kirkossa. Tuomiokirkkoa hän sanoo rauhoittavaksi, mutta myös haasteelliseksi paikaksi.

– Akustiikka, kiinteät rakenteet, tietyt ennakoasenteet ja uskontoon liittyvät rajoitteet sisällön tuottamisessa, valotekniset haasteet, Häti listaa.

– Salvat on suunniteltu niin, että se voidaan istuttaa mihin tahansa tilaan. Kirkkotila on sille paras mahdollinen miljöö, sanoo Liimola.

– Pitää ottaa huomioon kirkossa esittämiseen liittyvät konventiot, mutta en näe suuria eroja muunlaisten esitysten toteuttamisen kanssa. Salvat pitää voimakkaasti sisällään maallisen ulottuvuuden, hän miettii.

– Musiikin tuottaminen on tärkeä elementti, sen ehdoilla toimitaan, painottaa ohjaaja.

Vaihteeksi toimintaa

Harjun Kamarikuoro on 15 vuotensa aikana esittänyt useita orkesterisäestyksellisiä kuoroteoksia ja oopperaakin, kuten **Richard Wagnerin** *Parsifalia* ja **Christoph Willibald Gluckin** *Orfeus ja Euridicea*.

– On loistavaa, että pääsemme irti nuoteista ja on koreografiaa, tiivistää basso **Tero Juuti**.

– Salvat vaatii tavallista enemmän heittäytymistä. Jokaisen laulajan pitää rakentaa oma henkilönsä, pohtii tenori **Hannu Sinisalo**.

– Työskentely on ollut vastaanottavaista, innostunutta ja osaavaa. Porukka on hyvin ilmaisukykyistä, Häti kehuu.

– Katri on ihana, ystävällinen ja jämäpti, sanailevat kuorolaiset.

Kuorolaisia kuullaan solistirooleissakin.

Elisa af Hällström

Petri Laitinen

Ohjaaja Katri Häti haluaa luoda kokonaisen ja puhuttelevan Salvat-teoksen Tampereen ja Lapuan tuomiokirkkoihin.

Toiveikasta veisuuta

Ruotsin valtakunnan suuressa Ruhtinaan Maassa Suomessa koottiin suomalaisille ensimmäinen virsikirja vuonna 1701, ja se lohdutti monessa. Arki ja pyhä olivat melkoista kärsimystä. Vuonna 1710 raivosi rutto, jota edelsi vuosikaudet Suuri Pohjan sota. Tämä mennyt on pohjana **Jaakko Mäntyjärven** virsidraamassa *Salvat 1701*.

Salvat-teoksen myötä voi upoutua sekä vanhojen tekstien että sävelmien maailmoihin. Katumus- ja kärsimysvirsiens lisäksi kuullaan ajan maallisen ja hengellisen viranhaltijan tekstejä, joiden suomi on suorasukaista ja karkeatakin. Kaikesta synkkydestään huolimatta Teoksen maailma ei ole raskassointinen, vaan toivorikas.

– Salvatissa ei kompastuta paatoksellisuuteen, joka helposti saattaa tulla mieleen veisuusta, sanoo esityksen musiikkia johtava **Heikki Liimola**.

– Mäntyjärvi värittää tuttuja virsiä ja melodioita, ja tarjoaa mielikuvia ja sävyjä suhteessa tekstiin. Kuulemme paljon erilaisia harmonioita ja tyylejä. Jos esimerkiksi itse sävellän tai sovitan, niin kokonaisuus musiikista kuulee, mitä haluan sanoa, Liimola kuvailee.

Harjun Kamarikuoro on aiemmin kantaesittänyt Mäntyjärveltä teoksen *Vain sana*. 47-vuotias Jaakko Mäntyjärvi on yksi kansainvälisesti tunnetuimpia kuorosäveltäjiämme, freelancer-kääntäjä ja Tampereen Sävel -festivaalin taiteellinen johtaja vuonna 2013.

– Vuosittain vaihtuvan johtajan mukana tulee selkeästi eri näkökulmia ja syntyy omaleimaisempia festivaaleja. Uuden johtajan toiveesta ensi kesänä ei kuulla hänen omia sävellyksiään, mainitsee Liimola.

Mäntyjärven käsialassa voi kuulla vaikutteita eri tyyleistä ja

aikakausilta, perinteisiä ratkaisuja ja vähän modernin musiikin piirteitä. Julkaistuja teoksia on noin 100. Salvat syntyi, kun Mäntyjärvi oli Tapiolan Kamarikuoron nimikkosäveltäjä.

Salvat 1701
Tampereen tuomiokirkossa
lauantaina 22.10. kello 19.
Kesto 1 t 30 min.
Rooleissa Jaakko Löytty, Manu Havisalmi, Taru Huokkola. Solisteina Kaisa Kelloniemi, Minna Nappari, Heikki Hattunen, Juha Ritalahti, Leena Riihiwiita, Outi Viitasalo-Ruusukallio, Leena Hautakangas, Tiina Ollikainen, Ari Jalkanen, Lauri Pauniahho, Janne Salmenkangas.
Liput tuntia ennen ovelta 20/15 €. Varaukset salvat@harjunkamarikuoro.net ja 040 479 7001. Lisätietoja www.harjunkamarikuoro.net.

Bel Canto esittää laajaa tuotantoa

Tammerfos svenska församling saa vieraakseen kamarikuoro Bel Canton Pietarsaaresta. Kuoroa johtaa **Dan Lönnqvist**, joka on Pietarsaassa Ammattikorkeakoulu Novian kirkkomusiikkilinjän vastaava opettaja.

Bel Canto on esiintynyt yli 130 konsertissa, ja sillä on laaja ohjelmisto. Sen tuotantoja ovat esimerkiksi **Franz Schubertin messu** *G-duurissa*, **Kaj-Erik Gustafssonin** *Mässä i Pingstnatten*, **Gioacchino Rossinin** *Messe Solennelle* ja **Arvo Pärtin** *Berliner Messe*.

Kuoroon kuuluu noin 25 laulajaa, ja se on Jakobstads svenska arbetarinstitutin kuoro.

Bel Canto on esiintynyt lähinnä Pietarsaassa ja sen lähikunnissa. Se on tehnyt konserttimatkoja Viroon, Puolaan, Ukrainaan, Saksaan, Luxemburgiin, Sveitsiin, Ruotsiin ja Italiaan.

Radio, tv ja netti

Radio tuo jumalanpalveluksen kotiin

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetystenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz. Tesoman kirkon kellot puolestaan kutsuvat suoraan lähetykseen 2.10. kello 9.55 YLE Radio1:llä. Messussa saarnaa **Pasi Hakkarainen**, liturgina on **Teuvo Suurnäkki**, kanttorina **Ville Karhula** ja uruissa **Tarja Laitinen**. Esiintymässä ovat Harjun Kamarikuoro ja Harjun Lapsikuoro.

Viidakkoheimon luona tai uskoa pohtien

Väki toivotetaan aamukahville, lähetysluennolle ja keskustelemaan Hervannan kirkon kulmahuoneeseen 2. (Lindforsinkatu 7) sunnuntaina 2. lokakuuta kello 9.30, jolloin YM **Heidi Alajoki** kertoo matkastaan viidakkoheimon luo Indonesiassa.

Yksi kuukauden Raamattuluennosta radioidaan Radio Dein kautta Sisä-Suomen kuuluvuusalueella kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Konsultti **Asko Alajoen** pitämä luento *Usko ja epäusko* kuuluu radiosta siis maanantaina 3.10. kello 19.30. Tampereen kuuluvuusalue on 97,2 MHz (kaapelissa 87,5 MHz).

Auta daliteja saamaan äänensä kuuluviin

Ääni äänettömille on Suomen Lähetysseuran järjestämä tempaus, joka on osa vuotuista Tasaus-kampanjaa. Tänä vuonna autetaan Nepalín daliteja.

Kuka tahansa on voinut lahjoittaa Facebook-profiilinsa dalitien asialle itse haluamakseen ajaksi. Kampanjaan lähtivät jo mukaan **Maija Viilkumaa**, **Anna Puu**, **Yona**, **Erin**, **Pekka Haavisto** ja **Annika Saarikko**. Lue lisää ja osallistu: www.tasaus.fi/aaniaanettomille

Selman sairaala täytti sata vuotta

Onandjokwen sairaala Pohjois-Namibiassa vietti satavuotisjuhlansa 24.9. Sairaala kuuluu Namibian evankelis-luterilaiselle kirkolle, mutta sen toiminnan rahoittaa Namibian valtio.

Sairaalassa tehdään isoa peruskorjausta, jonka toteuttamisessa ovat mukana Suomen Lähetysseura ja Martinus-säätiö. Projektipäällikkönä toimii tamperelainen rakennusarkkitehti **Jarmo Lehtinen**.

Osoitteesta www.mission.fi/ajankohtaista/uutiset löytyy tietoa juhlista, sairaalan perustaneesta **Selma Rainiosta** ja sairaalan synnystä. Lisätietoa Selman sairaalasta ja mahdollisuuksista sen tukemiseen on osoitteessa www.selmansairaala.info

Mosambik-konsertti peruttiin

Joukko tamperelaisoppilaitoksissa opiskelevia nuoria aikoi järjestää Tampereella Mosambik-hyväntekeväisyyskonsertin 25. syyskuuta. Konsertti kuitenkin peruttiin taloudellisista syistä.

Konsertin päätavoite, Swiswin kylään pystytettävän koulun rakentamiseen tarvittavien varojen kerääminen, on silti voimassa. Koulu Afrikkaan -yhdistyksen toiminta jatkuu toistaiseksi lahjoituksilla ja koulujen taksvärkkituloilla. Varat menevät perille Kirkon Ulkomaanavun kautta. Lisätietoja: www.mosambik.fi

Kristinuskon haasteista vilkas verkkokeskustelu

Tampereen Kirkkosanomien viime lehden artikkeli *Mikä haastaa kristinuskon* (KS14/2011) on herättänyt vilkasta keskustelua Kotimaa24-sivustolla. Paikallisekumeeninen foorumi Uskon ja puolustan järjestetään Tampereella 3. lokakuuta.

Keskustelu löytyy osoitteesta: www.kotimaa24.fi/uutiset/kulttuuri/6098-kristinuskon-vetovoima-katoamassa

Härmälässä aletaan harrastaa bibliodraamaa

Raamattua tutkitaan muun muassa draaman ja kuvallisen ilmaisun keinoin Peltolammin seurakuntakeskuksessa, (Tilkonmäenkatu 4), 8. ja 29. lokakuuta kello 10–16.

Ohjaajina toimivat pastori **Päivi Repo** ja kasvatussihteeri **Tiina Rankila**. Ilmoittautumiset halutaan 30.9. mennessä Päivi Revolle numeroon 050 338 2022. Ilmoittautuminen on ohjaajien mukaan välttämättömyydenkin ryhmän koon vuoksi.

Bibliodraama on tapa tutkia Raamattua ryhmässä toiminnal-

lisis menetelmiä apuna käyttäen. Lukemisen lisäksi voidaan piirtää, maalata, eläytyä, liikkua tai vaikka tanssia. Siinä ei siis ole olemassa oikeaa tai väärää tapaa lähestyä Raamatun tekstiä.

Osallistujalla sen sijaan ei tarvitse olla minkäänlaisia etukäteistietoja tai taitoja. Ryhmään ei kuitenkaan voi tulla kesken matkaa, eikä siitä saa mielellään poistua ennen yhteistä lopetusta.

Menetelmästä voi lukea lisää osoitteesta www.bibliodraama.fi.

Ihmisarvoinen vanhuus

Vanhuksista huolehtiminen on yksi kirkon ja seurakuntien tärkeimmistä tehtävistä. Hoivan ja tuen tarve lisääntyy tulevaisuudessa, koska yksinelävien vanhusten määrä kasvaa lähivuosina.

Näin vakuuttavat Tampereen seurakuntien vanhustyön foorumin jäsenet Helena Kuisma, Ritva Fabrin, Anne Joronen ja Johanna Kohonen.

Vanhustyön foorumin tehtävänä on kuunnella vanhuksia ja pitää heidän puoltaan. Foorumi kehittää vanhustyötä seurakunnissa ja tuo esiin myös työn ongelmia. Ryhmä myös arvioi ja koordinoi seurakuntien työn tarvetta lai-

toksissa, kertoo diakonissa, vanhustyön foorumin puheenjohtaja **Helena Kuisma**, joka vastaa yhtymän kuulovammaistyöstä sekä sotaveteraanien kuntoutustoiminnasta.

Foorumi on moniammatillinen yhteistyöryhmä, joka koostuu seurakuntien diakonian viranhaltijoista ja vanhustyöntekijöistä sekä van-

Tyynne Lehtonen (vas.) ja Lea Kekki vaihtavat lämpimän halauksen syksyn ensimmäisessä Torstaituvassa Peltolammin seurakuntakeskuksessa. Kerttu Tervanen ja Terttu Tevalin katselevat valokuvia, jotka on otettu Härmälän seurakunnan vanhusten kesäleirillä Ilkossa. Leiri kesti kaksi ja puoli päivää ja sillä oli 26 osallistujaa.

Torstaitupa on viikon kohokohta

On torstai, 15. syyskuuta ja kello on puoli kymmenen aamupäivällä. Vastakeitetty kahvi ja tuore pulla tuoksuvat Peltolammin seurakuntakeskuksessa. Syksyn ensimmäinen Torstaitupa on alkamassa.

Härmälän seurakunnan diakoniatyöntekijä **Päivi Weckström**, diakonian vanhustyöntekijä **Seija Huttunen** ja vapaaehtoistyöntekijä **Joanna Manninen** seisovat jo eteisessä ottamassa vastaan Torstaituvassa käyviä vanhuksia.

– Teemamme on tänä syksynä ”elämästä selviää parhaiten reippaalla halausotteella”. Kaikki eivät kuitenkaan pidä koskettamisesta, ja sitä tietenkin kunnioitamme, sanoo Päivi Weckström. Hän saa antaa lämpimän halauksen **Veikko Palmulle**, joka saapuu seurakuntakodille ensimmäisten joukossa.

Palmu tulee mielellään Torstaitupaan muiden seuraan, koska jäi jokin aika sitten leskeksi.

– Yksinoloon on kyllä joutunut totuttelemaan. Torstaituvassa päivä menee mukavasti muitten seurassa. Ohjelmaa on aina riittävästi, tytöt hoitavat homman malikkaasti. Ja ruoka on hyvää, kommentoi Palmu, ja sitten keskustelu siirtyy ihmisten liikennekäyttäytymiseen ja syksyn vaaroihin määrällä tiellä.

Sali alkaa täyttyä pikkuhiljaa. Ihmiset iloitsevat toistensa näkemisestä ja vaihtavat halauksia. Puheensorina täyttää ilman.

Ritva Lehtinen, Mirja Mäkinen, Alli Lehmus ja Mirjam Åkerman ovat jo nauttineet kahvin ja keskustelu käy vilkkaana. Rouvat ovat käyneet Torstaituvassa jo lähemmäs toistakymmentä vuotta.

– Täällä on aina mukava käydä ja tavata tuttuja. Vetäjät ovat hyviä ja ruoka on maistuvaa. On virikkeitä ja voimistelua, ja jalkahoitajankin saa tilauksesta, kiteyttää Mirja Mäkinen ryhmän mietteet.

Uudet otetaan avosylin vastaan

Päivi Weckström kiittelee Torstaituvan ryhmää.

– Tämä on hieno ja avoin ryhmä, johon myös uusien osallistujien on helppo tulla. Kaikki otetaan vastaan lämpimästi. Ryhmästä löytyy myös valtavasti osaamista. Porukalta tulee askarteluvinkkejä, lauluja, runoja ja tarinoita yhteisiin ohjelmatuokioihin.

Weckströmin mukaan Torstaitupa kokoaa noin 40 kävijää viikoittain.

– Sana kiirii, ja vuosi vuodelta toiminnassa on mukana yhä enemmän väkeä. Härmälän seurakunnan alueella, ja varsinkin täällä Peltolammilla, elää paljon yksinasuvia ja yksinäisiä vanhuksia. Uusia tulee mukaan usein juuri syksy- ja kevätkauden alussa, vuoden aikana 5–10 uutta vanhusta.

Härmälän seurakunnan työntekijät korostavat, että toiminta on

kaikille avointa. Kävijöiden ikähaarukka on 60–100 vuotta.

– Tämä on monille kävijöille viikon kohokohta, jossa saa nauttia yhdessäolosta, hartaushetkestä ja hyvästä ruuasta. Myös monet keskustaan muuttaneet entiset peltsulaiset tulevat usein mukaan Torstaitupaan tapaamaan vanhoja tuttuja.

Seija Huttunen tekee kotikäyntejä vanhusten luona ja yrittää käydessään houkutella vanhuksia Torstaitupaan.

Weckströmin mukaan ryhmässä on mahdollisuus jakaa omia tuntejaan muiden osallistujien tai työntekijöiden kanssa. Yhteisessä rukouksessa asioita viedään Taivaan Isälle. Kahdenkeskenkin juttutuokio järjestyy tarvittaessa työntekijän kanssa.

– Puhumaan voi tulla, jos on sairautta tai murhetta ja huolta. Jos keskustelu ei ole mahdollinen Torstaituvan aikana, aina voi sopia erillisen ajan vastaanotolle, rohkaisee Weckström.

Torstaitupalainen **Terttu Kuusisto** korostaa vertaistuen merkitystä ryhmässä.

– Täällä voi jakaa ajatuksia muiden kanssa ja olla myös toista varten. On tärkeää, että joku kuuntelee.

Mieli virkistyy, ruumis vetristyy

Seija Huttusen ja Päivi Weckströmin mukaan seurakuntien vanhustyö on arvokasta ennaltaehkäisevää työtä, joka parantaa vanhus-ten jaksamista ja elämänlaatua. Kun mieli on pirteä, jaksaa fyysisestikin enemmän.

– Nyt alkaa jumppa, tervetuloa mukaan, kutsuu Joanna Manninen. Suurin osa ryhmäläisistä lähtee innokkaasti mukaan tuolijumppaan. Venytykset näyttävät tehokkailta ja rentouttavilta.

Jumpan osuus on viime vuosina korostunut Torstaituvassa, sen jäl-

kuuluu kaikille

hustyönohjaajista. Jäseniä on yhteensä 21.

Yhteinen vanhustyön foorumi sai alkunsa vuonna 2005, kun kirkontuvat siirrettiin hallinnollisesti yhtymän diakoniatokeskuksesta paikalliseurakuntien toiminnaksi.

– Jokaisessa seurakunnassa tehdään vahvasti vanhustyötä. Toimintaa ei koordinoida yhtymästä, vaan jokainen seurakunta suunnittelee ikäihmisille omannäköistään toimintaa, kertoo diakoniatyöntekijä **Ritva Fabrin**, joka tekee vanhustyötä Messukylän seurakunnassa.

Ryhmien nimet vaihtelevat seurakunnittain. Kirkontupa-nimellä kokoonnutaan Messukylän, Kalevan, Hervannan, Harjun ja Pyynikin seurakunnissa. Muita vanhusrhymiä ovat muun muassa Perjantaitupa, Etuovi, Torstaitupa, Tullaan tutuksi -ryhmä, Saarentupa, Katariinan seniorit ja Pysäkki.

Lisäksi järjestetään erilaisia papipapirejä, kammareita, kahviloita, naistenryhmiä, diakoniapirejä, jumppaa ja aamukahvituoquioita ympäri kaupunkia. Jokainen seurakunta pyrkii järjestämään vanhuk-silleen leirin kerran vuodessa.

Yhteistä ryhmille ja leireille on leppoisa yhdessäolo ja toiminta muiden ikäihmisten ja työntekijöiden kanssa. Tarjolla on ohjelma-tuoquioita, keskusteluja, musiikkia, yhteisiä aterioita, hartaushetkiä sekä monenlaista viriketoimintaa, kuten askartelua ja jumppaa. Leireillä on mahdollisuus myös kuntoutukseen.

– Seurakunnan vanhustyö on ihmisen kokonaisvaltaista hoivaamista, sillä siinä pidetään huolta osallistujan fyysisestä, henkisestä ja hengellisestä virkistymisestä, sanoo Helena Kuisma.

Uusinta uutta seurakuntien vanhustyössä on Kalevan Ainot ja Einnot -ryhmä, joka on lapsiperheiden ja ikäihmisten kohtaamispaikka.

– Sukupolvien kohtaaminen on tärkeää niin lapsille ja vanhemmille kuin ikäihmisillekin. Ryhmässä on mahdollisuus puuhata sekä olla ja hiljentyä yhdessä, kertoo diakoniatyöntekijä **Anne Joronen** Kalevan seurakunnasta.

Vanhustyö nousee suuresta tarpeesta

Tampereen seurakuntien vanhustyö kokoaa viikoittain satoja ikäihmisiä. Ryhmiä on kymmenittäin, ja niissä jokaisessa käy noin 20–40 osallistujaa.

– Tarve vanhustyöhön on valtava ja se vain lisääntyy. Iäkkäiden yksinasuvien ihmisten määrä kasvaa koko ajan kaupungissamme, selvittää Ritva Fabrin.

Työhön kuuluvat olennaisesti myös kotikäynnit ja vierailut laitoksissa asuvien vanhusten luona.

– On paljon yksinäisiä ikäihmisiä, jotka eivät syystä tai toisesta enää lähde ryhmiin. Monet vanhukset eivät rohkene pyytää apua, vaikka sitä tarvitsisivat, huokaa Kuisma.

Hänen mukaansa kaikki vanhustyötä tekevät ovat erittäin motivoituneita työhön.

– Into nousee vanhuksista. Työn tärkeiden huoma, kun ikäihmistä ja heidän omaisiltaan saa hyvää palautetta.

Vanhustyön foorumin työntekijät ovat huolissaan tulevaisuudesta. Moni vanhustyöntekijä on lähivuosi-na jäämässä eläkkeelle eikä uusia todennäköisesti palkata tilalle seurakuntien tiukan taloustilanteen takia.

Säästötoimet ovat vaikuttaneet myös vanhuksille järjestettävien leirien pituuteen. Osallistujat maksavat omavastuuosuuden leirimaksusta, mutta seurakunnilla ei ole varaa tukea leirejä samalla tavalla kuin aiempina vuosina. Paikallisseurakuntien leirejä on jouduttu lyhentämään.

Myös seurakuntien monet vanhat toimitilat asettavat haasteita vanhustyölle. Kaikkiiin tiloihin ei ole esteetöntä pääsyä esimerkiksi rollaattorilla tai pyörätuolilla.

Vapaaehtoiset ovat todellinen voimavara

Resurssien vähetessä vapaaehtoisten työntekijöiden merkitys on kasvanut seurakuntien vanhustyössä. Tämän vuoden vanhustenviikon teemana onkin Vapaaehtoisuus voimana.

– Esimerkiksi Teiskossa työntekijän tukena ja apuna toimii sitoutunut vapaaehtoisten ryhmä, jolla

on paljon osaamista ja tieto–taitoa vanhustyöstä, iloitsee vanhustyön-ohjaaja **Johanna Kohonen** Teiskon seurakunnasta.

Vapaaehtoisia on saatu innostettua mukaan vanhustyöhön muissakin seurakunnissa. Kesäaikana Kalevassa toimii kesäkerho, josta vastaavat vapaaehtoiset ja luottamushenkilöt. Myös Messukylän seurakunnassa vapaaehtoiset ovat olleet mukana leireillä ja he myös pitivät kesäkahvilaa vanhuksille.

– Vapaaehtoiset ovat todella voimavara vanhustyössä. Iloinen asia on, että toiminnassa on mukana myös miehiä, kiittelee Fabrin.

Helena Kuisman mukaan voimavarojen vähetessä verkostoituminen eri toimijoiden kanssa on entistäkin tärkeämpää myös vanhustyössä.

– Foorumi pitää yhteyttä kaupungin palveluihin ja kolmannen sektorin toimijoihin. Yhteyksiä hoidetaan myös valtakunnallisiin sekä kokonaiskirkollisiin tahoihin.

Teiskossa toimiva Saarentupa on hyvä esimerkki yhteistyöstä, sillä toiminnasta vastaavat yhdessä seurakunta ja Tampereen kaupunki.

Foorumi on hakenut näkyvyyttä seurakuntien vanhustyölle myös Hyvä Ikä -messuilla ja järjestämällä tapahtumia vanhustenviikolla.

Työn tavoitteena ihmisarvoinen vanhuus

Seurakuntien vanhustyön foorumi toivoo, että sen työ voisi jatkua myös tulevana vuosina.

– Vanhusten puolesta on puhuttava ja heidän oikeuksiaan ihmisarvoiseen elämään on puolustettava. Ihmisen elämä on arvokas loppuun asti, siinä ei ole olemassa viimeistä käyttöpäivää tai parasta ennen -päivystä, miettii Anne Joronen.

Vanhustyöhön seurakuntia velvoittaa myös kirkon valtakunnallisen vanhustyön strategia 2015. Sen mukaan kirkon vanhustyö on kristilliseen ihmiskäsitykseen ja uskoon perustuvaa ja sen motivoimaa toimintaa.

Työn arvoja ovat ihmisarvo, välittäminen, luottamus, yhteisöllisyys ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Kirkon vanhustyö on mukana ihmisen eri elämänvaiheissa niin,

Ritva Lehtinen saa rentouttavaa hierontaa vapaaehtoistyöntekijä Liisa Järviseltä. Vuoroaan odottelee Mirjam Åkerman ja seuraa pitää vapaaehtoistyöntekijä Voitto Lähteenmäki.

että vanhus voi elää turvallisesti ja aktiivisessa seurakuntayhteydessä.

Vanhustyön foorumin haaveissa olisi saada yhtymään yhteinen vanhustyön pastori. Jäsenet haastavat myös seurakuntien luottamushenkilöitä pohtimaan vanhustyön tulevaisuutta.

– Toivoisimme mukaan motivoituneita ja vanhustyöhön sitoutuneita ihmisiä. Nyt olisi käytävä arvokeskustelua siitä, mikä työ on tärkeää ja säilyttämisen arvoista seu-

rakunnissa. Vanhustyö on yhteinen asia, jota pitäisi suunnitella yhdessä yli seurakuntarajojen, tiivistää Helena Kuisma ryhmän mietteet.

Kirsi Airikka

👉 Valtakunnallista vanhustenviikkoa vietetään sunnuntaina 2. lokakuuta ja vanhustenviikkoa 2.–9.10.

keen kun Joanna Manninen hakeutui vapaaehtoiseen vanhustyöhön.

– Olen itse eläkkeellä, ja aloin etsiä tekemistä itselleni. Vanhukset ovat mukavia, ja siksi ilmoittauduin vapaaehtoiseksi. Olen ollut apuna myös vanhustenleirillä.

Vapaaehtoistyötä Torstaituvassa tekevät myös pariskunta **Liisa Järvinen** ja **Voitto Lähteenmäki**.

Molemmat auttavat keittiössä ja ruokailutilanteissa. Liisa Järvinen kiertelee salissa ja hieroo vanhusten hartioita.

– Minä olen työtön ja mieheni on eläkkeellä. Meillä on aikaa tehdä vapaaehtoistyötä. Tätä työtä on todella mukavaa tehdä, koska vanhat ihmiset ovat niin kiitollisia avusta, miettii Järvinen.

– Vanhustyö on lähellä sydäntä, siksi haluamme tehdä sitä. Käymme myös Koukkuniemessä tapaamassa vanhuksia, kertoo Lähteenmäki.

Päivi Weckström kiittelee Torstaituvan vapaaehtoistyöntekijöitä, joilla on suuri merkitys toiminnalle.

Puheensorina hiljenee pöydissä. Ohjelmatuokio on alkamassa. Sen aikana makuhermoja kutkuttelee herkullinen ruuan tuoksu. Pel-

tolammin seurakuntakodin emäntä **Liisa Aartelo** hauduttaa keittiössä kesänmakuista makkarapataa Torstaituvan kävijöille. Jälkiruuksi on luvassa uuniomenoita vaniljakastikkeen kera.

Monet vanhukset syövät mielellään Torstaituvassa, sillä ateria maksaa vain 4,50 euroa ja keitto 4 euroa. Kahvimaksu on 1,50 euroa. Ohjelman jälkeen ryhdytään syömään.

– Yhteinen ruokailuhetki on mukava eikä torstaisin tarvitse kokata itse, tiivistää **Terttu Tevalin**, ja muu porukka on samaa mieltä.

Kirsi Airikka

👉 Torstaitupa – ikäihmisten kohtaamispaikka torstaisin kello 9.30–14

Peltolammin seurakuntakeskuksessa, Tiikonmäenkatu 4. Lisätiedot: Päivi Weckström, p. 050 591 6557 ja Seija Huttunen, p. 050 559 3414

Tule keskustelemaan vanhustenhoidon tulevaisuudesta

Miten vanhustenhoitoa kehitetään Tampereella tulevaisuudessa? Tarvitaaanko Suomeen vanhuspalvelulakia?

Muun muassa näistä asioista keskustellaan vanhustenviikolla keskiviikkona 5. lokakuuta kello 13–15 Seurakuntien talon Näsin salissa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

Päivän otsikkona on Vanhukset

tämän päivän tamperelaisina. Vieraana on Tampereen kaupungin laitoshoidon tuotantojohtaja **El-la Suojalehto**. Hän esittelee palvelumuotoja sekä kertoo näkemyksiään vanhusten hoidon tilasta ja tulevaisuudesta.

Aila Iisalo (oik.) esittelee Veikko Palmulle ja Terttu Kuusistolle vanhoja valokuvia.

Aitolahden kirkon juhlatiivakko menossa

AITOLAHDEN KIRKON kymppisynttäreiden juhlatiivakon päättää perhemessu ja lastenteatteri 2. lokakuuta. Messu Aitolahden kirkossa (Jenseninkatu 4) alkaa kello 16.

Messussa saarnaa **Mauri Nieminen**, liturgina on **Johanna Porkola**, ja musiikista huolehtivat **Heikki Pääta** ja **Maiju Häyrynen**. Sen jälkeen on ilta-

pala lapsiperheiden makuun.

Kello 17.45 vuorossa on lastennäytelmä *Millie-kissa ja Mauno-hiiri*, jonka esittää lastenteatteri Tragikoominen Lempäälästä.

Lisätietoa Aitolahden kirkon juhlatiivikosta 14.9. ilmestyneestä Tampereen Kirkkosanomista ja osoitteesta www.tampereenseurakunnat.fi/aitolahti

Teemana elämän leipä ja vesi

Uusi Tie -lehden toimituspäällikkö **Vuokko Vänskä** saapuu vieraaksi Sana Soi iltaan Finlaysonin kirkkoon 9. lokakuuta kello 18.

Musiikkivieras on hänen poikansa, Riihimäen seurakunnan seurakuntapastori **Jukka Vänskä**. Vänskän perhe on asunut pitkään Japanissa, missä Jukka Vänskä on syntynyt. Illan teemana on ”Jeesus antaa elämän”. – Jeesus käytti itsestään

ilmaisuja ”elämän leipä” ja ”elämän vesi”. Ilman ruokaa tai vettä ruumiimme ei pysy elossa ja toiminnassa. Koska olemme enemmän kuin ruumis, tarvitsemme myös sieluillemme ravintoa, elämän leipää ja vettä, Vuokko Vänskä pohtii.

Hän muistuttaa, että Jeesus sanoi olevansa myös ylösnousemus ja elämä. Jeesus voitti suurimman vihollisemme kuoleman, ja sik-

si hän voi lahjoittaa meille iankaikkisen elämän.

– En olisi keksinyt itselleni niin rikasta elämää, kuin mitä Jumalan lapsena olen saanut. Olen saanut perheen, viisi lasta ja seitsemän lastenlasta. Olen ollut lähestytyssä Japanissa mieheni **Sepön** kanssa noin kaksikymmentä vuotta. Se on ollut hyvin rikasta aikaa.

Iltaan on vapaa pääsy. Sen järjestävät Tampereen tuomiokirkkoseurakunta ja Suomen Raamattuopisto. Kän-

Sepo Vänskä

Vuokko Vänskä

nykkäkolehtiin voi osallistua soittamalla numeroon 0700 91555. Puhelun hinta on 8,37 €/pvm, ja tuotto ohjautuu Suomen Raamattuopiston evankelioimistyyölle.

Saarnavuoro

Nöyrytkäämme luottamaan Jumalaan

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Mikkelinpäivän (entisen Mikaelin päivän) evankeliumiteksti on Matteuksen evankeliumin 8. luvun kymmenen ensimmäistä jaetta, joissa Jeesus asettaa meille aikuisille lapsen esimerkiksi siitä, millaiset henkilöt pääsevät taivaaseen.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

On ollut mielenkiintoista pohtia, mitä merkitsee, että meidän tulisi nöyryä lapsen kaltaiseksi. Minusta se ei tarkoita sitä, että meidän tulisi ihannoida lapsellisuutta ja tiedon puutetta. Sen sijaan meidän tulee nöyryä luottamaan Jumalaan ja hyväksymään, ettemme aina ymmärrä häntä. Luonnostamme olemme useimmiten mieluummin itseriittoisia ja näsäviisaita.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Toivon, että jokainen saarnani toisi esille tämän Raamatun ydinasian: Jumala rakastaa maailmaa niin, että hän on lähettänyt Poikansa maailmaan, jotta he, jotka häneen uskovat, eivät joutuisi kadotukseen, vaan saisivat iankaikkisen elämän taivasten valtakunnassa.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Olen vielä aika epävarma siitä, miten oikealla tavalla käsitteisin myös sen vakavan ja vaikean osan päivän tekstistä, joka varoittaa johdattamasta lapsia lankeemukseen tai antamasta periksi viettelyksille.

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Pyrin siihen, että hyödyntäisin monivuotisen kokemukseni elämästä islamilaisessa valtiossa niin, että kuulijaa saa jonkin uuden ja tuoreen näkökulman tuttuun kertomukseen. Olen työskennellyt kristillisen avustujärjestön palveluksessa islamilaisessa maassa 20 viime vuotta. Härmälän seurakunta on tukenut minun ja vaimoni työtä vuodesta 2004.

MINKÄ KIRJAN OLET LUKENUT VIIMEKSI? MITÄ SIITÄ OPIT?

Luen tavallisesti useita erityyppisiä kirjoja rinnakkain, eli luen sitä kirjaa, joka parhaiten sopii juuri siihen tilanteeseen. Viimeisin, jonka lukemisen olen saanut päätökseen, on **Philip Yanceyn** kirjoittama *Näkymätön Jumala*. Se oli kirja, jonka lukeminen kesti pitkään, kun piti välillä pohtia lukemaansa. Se otti hyvin esille, kuinka rajoitetut meidän ihmisten mahdollisuudet ovat ymmärtää Jumalaa, ja kuinka kuitenkin meidän täytyy tarttua kiinni siihen, minkä hän meille ilmoittaa itsestään Raamatussa.

Heikki Hilli

Ev.-lut. Lähetysyhdistys Kylväjän talousjohtaja **Hans Rönnlund** saarnaa Härmälän kirkossa mikkelinpäivänä 2. lokakuuta kello 10.

Katso muu tapahtumatarjonta
www.tampereenseurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

Aitolahden kirkossa klo 10 **2.10.** klo 16 perhemessu, Mauri Nieminen, Johanna Porkola, musiikki Heikki Pääta ja Maiju Häyrynen. Ilmapala lapsiperheiden makuun. Klo 17.45 lastennäytelmä Millie-kissa ja Mauno, lastenteatteri Tragikoominen **9.10.** Mauri Nieminen, Maiju Häyrynen, Eternitas-kamarikuoro

Muut tapahtumat

Synttärjuhlat avoimien päiväkerhojen ja muskarien väelle

29.9. klo 9.30 Aitolahden kirkko. Kutsumme avoimien päiväkerhojen ja muskarien sekä entisiä että uusia kävijöitä kirkon synttärjuhliille. Kakkukahvit ja kirkkohetki

Ikäihmisten perjantaitupa
30.9. klo 10–12 Aitolahden kirkko. Virkistys- ja terveysasiaa, kirkkohetki

Pizzakirkko isille ja lapsille 9.10.

klo 13–15 Atalan srk-koti. Vertaisryhmä yksinhuoltaja- ja viikonloppuisille. Teemme yhdessä ruokaa ja nautimme sen. Ei tarvitse olla huippukokki. Ei ilmoittautumista. Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

Jumalan kämmenellä -ilta
12.10. klo 18 Atalan srk-koti 3–8 -vuotiaille lapsille perheineen jatkuen parittomilla viikoilla. Kirkkohetki, askartelua, tempurata ja ilmainen ilmapala. Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

Kontemplatiivinen rukoushetki ja luettu messu 12.10. klo 19 Aitolahden kirkko. Muutaman minuutin johdanto ja 20 min. kontemplaatio. Kontemplaatio on hiljaista ajatuksetonta rukousta jatkuen luettuna ehtoollisena klo 19.30–20, Mauri Nieminen. Mahdollisuus yksinkertaiseen ehtoollisen viettoon keskellä arkea. Liturgia luetaan ja virret veisataan ilman säestystä

Sinkkuäitinä elämän polulla ti 1.11., 8.11., 15.11., 22.11. ja 29.11. klo 17.30–19.30 Atalan srk-kodilla. Lastenhoito. Ilm. Irmeli Nylanderille 14.10. mennessä p. 050 599 7345

Messukylässä kipinöi nuorten aikuisten messu

Linnainmaan seurakuntatalossa alkaa kokoontua nuorille aikuisille suunnattu uusi KIPINÄ!- messu. Se on osa Tampereen seurakuntien nuorten aikuisten verkoston eli Uuden Verson toimintaa.

– Paikalla oli mukavasti vanhempia nuoria ja muita kiinnostuneita, joten homma lähtee täällä nyt hyvin vauhtiin. Nimiähdotuskin tuli yhdeltä nuorelta, näinhän sen pitääkin mennä, iloitsee nuorisotyönohjaaja **Tuomo Taipalus** kokouksesta, jossa messujen aloittamisesta päätettiin.

– Ajatus lähti siitä, että Messukylän–Kalevan alueella asuu paljon opiskelijoita ja nuoria, joilla ei ole ollut omaa tapahtumaa. Nuorilta on puuttunut selkeä paikka kokoontua, kantaa vastuuta ja kotiutua, joten tälle on ollut selkeä tarve, Taipalus arvelee.

Kipinän on tarkoitus olla helposti lähestyttävä ja ymmärrettävä tapahtuma, joka välttää kaavoja, ja johon kenen vain on helppo tulla. Se on suunnattu etenkin nuorille aikuisille, mutta ikäraja ei ole. Mukaan voi tulla jokainen, joka pitää menevästä mielestään.

Entisistä isosista koottavaan bändiin ovat jo lupautuneet mukaan ainakin **Ville Hatanpää** ja **Tuure Mäkinen**. Luovassa on tuttuja lauluja muun muassa ripareilta.

Voimala-messut aloittivat keskustassa vuoden alussa. Kohta Linnainmaan seurakuntatalossa alkaa kokoontua KIPINÄ!- messu.

Hannu Järvelä

HARJUN SEURAKUNTA

Messut ja jumalanpalvelukset

2.10. klo 10 Tesoman kirkko. Pasi Hakkarainen, Teuvo Suurnäkki, kanttori Ville Karhula, Tarja Laitinen, urut. Messun jälkeen rukouspalvelu. Messu radioidaan klo 11 perhemessu Pispalan kirkko. Ritva-Leena Hirvonen, kanttori Lasse Kautto klo 12 Lielahden kirkko. Tarvo Laakso, Miia Patana, kanttori Ville Karhula **9.10.** klo 10 kansanlaulu-messu Tesoman kirkko. Jukka-Pekka Ruusukallio, Teuvo Suurnäkki, kanttori Tarja Laitinen. Messun jälkeen rukouspalvelu klo 11 Pispalan kirkko. Veli-

Pekka Järvinen, Rainer Backström, kanttori Ville Karhula klo 12 lähetyspyhä Lielahden kirkko. Pekka Savolainen, Martti Lammi, kanttori Lasse Kautto. Lähetyslounaalla Pekka Savolainen kertoo elämästä Bangladeshissa. Saarnan aikana lapsille kirkkopyhäkoulu klo 17 Varikkomessu Pispalan kirkko

Arkimessu 12.10. klo 18. Tarvo Laakso, kanttori Ville Karhula

Aamumessu klo 8.30 Tesoman kirkko **5.10. ja 12.10.**

Muut tapahtumat
60+ Laulajaiset 2.10. klo 16 Pispalan kirkko. Yhteis-

laulutilaisuus. Juhani Marjokorpi laulattaa ja kertoo lauluista

KokoNainen -teemailta 3.10. klo 18.30 Pispalan kirkko. ”Toivomassa ja unelmoimassa nuorten kanssa”. Nuorisodiakoni Hanna Kelokaski. Keskustelua, pientä tarjoilua ja iltahartaus

Vanhustenviikon juhla 4.10. klo 11–14 Tesoman kirkko. Ilkka Kalmanlehto kertoo vapaaehtoistyöstä, musiikki Markku Rinta, Olli Lehtipuu, hartaus. Lounas 5 €

Tapulinmäen tupa 5.10. klo 10–12 Lielahden kirkko. Tuvassa voit tavata päivän vieraan, keskustella, laulaa ja syödä keittolounaan (3 €)

Jyviä erotellaan akanoista läpi yön

TÄHÄN ASTI suurin Tampereen seurakuntien liikuntakasvatustyön YöCup aikoo erotella jyvät akanoista 8. lokakuuta kello 18 alkaen Kaukajärven vapaa-aikatalolla.

Sählyturnaus pelataan Stanley Cupin malliin Kanadan aikaerolla noin kello 19–09. Siihen ilmoittaudutaan poika/poika tai tyttö/tyttö-pareittain. Näistä muodostetaan arpomalla nelihenkiä joukkueita, jotka puoles-

taan nimetään NHL-joukkueiden mukaan.

Kaikkiaan osallistujia on noin 150. Mukaan on tulossa joukkueita ainakin Helsingistä ja Huiittisista, mukana on myös yllätysjoukkue.

Osallistumismaksu on 10 euroa, mutta kiikarit ovat mukana kuvassa. Yöpala pitää osallistujat hereillä.

Sähläämiseen ei ole pakko osallistua, vaan voi tulla myös vain seuraamaan otte-

luita, viettämään aikaa, katsomaan elokuvia ja pelaamaan biljardia.

Lisätietoa ilmoittautumisesta ja muusta saa **Ari Santa-harjulta**, p. 0500 836 630 tai Tuomas Perkiöltä, p. 050 346 1175 sekä osoitteesta www.stplayers.com.

Omat armolahjat etsittävinä

RAAMATUN MUKAAN jokaisella on lahjoja, joita voi käyttää seurakunnan eli toisten ihmisten hyväksi. Osa lahjoista on näkyviä ja kuuluvia, osa hiljaisia ja huomaamattomampia. Kaikki lahjat ovat kuitenkin tasa-arvoisia, kokonaisuuden kannalta yhtä tärkeitä.

Seurakuntakin toimii parhaiten, kun kaikki palat ovat käytössä. Siksi Uudenkylän seurakuntaloss,

osoitteessa Ali-Huikkaantie 13, järjestetään Lahjojen kolme väriä -kurssi armolahjoista sunnuntaisin 2. ja 16. lokakuuta kello 15.30–20.

Kurssi rakentuu saman nimisen oppikirjan pohjal

le ja jakautuu kahteen osaan. Ens

sin kurssilla pohditaan ihmisten erilaisia tapoja kokea Jumala ja mietitään, mihin suuntaan kristittynä voisi kasvaa. Sitten tehdään laaja armolahjoihin liittyvä tes-

ti sekä syvennyttään erilaisiin lahjoihin ja niiden käyttöön seurakunnassa.

Kurssin hinta, 15 euroa, sisältää kurssikirjan ja välipalat. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: hjar.paajanen@gmail.com

Laitoshoidon kuulumisia 5.10. klo 13 Näsin sali, Seurakuntien talo. Tampereen kaupungin laitoshoidon tuotantojohtaja Ella Suojalehto, näkemyksiä vanhusten hoidon tilasta ja tulevaisuudesta. Kahvitarjoilu. Järj. Tampereen seurakuntien Vanhustyön foorumi, Harjun srk:n vanhustyö

Vanhustenviikon kävely-tapahtuma 6.10. klo 11–15 Kalkun srk-talo, Pitkäniemenkatu 9. Klo 10.30 Starttikahvi ja suolainen piirakka (2 €). Lähtölaukaus ”hartaus” Rainer Backström. Klo 11.30 Kävely SPR:n Logistiikkakeskukseen, os. Kalkun kehätie 4, kävely-matka noin 1 km. Paikan päällä tunnin kävelykierros oppaan johdolla. Ilm. Marja Kylä-Laaso, p. 050 337 7985

Ikivihreitä säveliä 7.10. klo 11 Pispalan kirkon alasali. Yhdessä laulaen kanttori Lasse Kauton johdolla. Ruokailumahdollisuus Kirkontuvalla 4,50 €. Vanhustenviikolla avataan ”ENKELITAULU-NÄYTTELY” Pispalan kirkolla Silmukan tiloissa. Näyttelyyn voi tutustua Silmukan aukioloaikoina lokakuun ajan. Näyttely kootaan yksityishenkilöiden enkelitauluista

Miestenilta 11.10. klo 19 Torpan kurssikeskus. ”Mieskin sairastuu – sairaalapappi tukena ja rinnallakulkijana”. Alustus sairaalasielunhoidon johtaja Antti Sipola, illan sana Antti Sipola, illan isäntä Teuvo Suurnäkki. Saunat lämpiävät jo klo 17 alkaen, kahvit klo 18.15.

Syysretki Päiväkumpuun 14.10. Lisät. ja ilm. 7.10. mennessä Riitta Laiholle p. 041 548 0150

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut Hervannan kirkossa klo 11 **2.10.** perhemessu Hannu Vuorinen, Jari Kuusi, Maria Koivisto. Tulkkaus englanniksi. klo 17 Yhteisöllinen toinen messu. Hannu Vuorinen. Messussa huomioitu erityisesti lapsiperheet. Lasten leikkienurkkaus, kirkkokahvit, rukouspalvelu. **9.10.** Ilmo Käki, Juhani Räsänen, Martti Syrjäniemi.

Muut tapahtumat **Sanan ja rukouksen ilta 29.9.** klo 18.30 kirkossa. Leo ja Sari Louhivaara laulavat ja puhuvat. Mukana Jari Kuusi

Raamattuilltapäivä 1.10. klo 13–16 kirkossa. Jeesuksesta todistaminen

Lähetyt- ja raamattu-luento klo 9.30 kirkossa **2.10.** Viidakkoheimon luona Indonesiassa, YM Heidi Alajoki **9.10.** Jeesus antaa elämän, rovasti Urho Koski. Tervetuloa aamukahville, mielenkiintoiselle luennolle ja keskustelemaan. Raamattuluennot, Radio Dei, Tampere 97,2 kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30

Perhetapahtuma 2.10. klo 12.30 kirkossa. Tapahtuma alkaa messun jälkeen. Askartelua, temppurata, hemmottelunurkkaus, nukke-teatterihartaus. Soppa ja kahvit lähetyksen hyväksi, aikuiset 5 € ja lapset 3 €

Miesten lenkki- ja saunapiiri 3.10. ja 10.10. (jatkuen maanantaisin) klo 18 Vilppulanpolun kerhohuone. Lähtö lenkille Vilppulanpolku 20 B 21 edestä (sisäpiha) klo 18. Vain saunomaan/ turisemaan tulijat tervetuloa klo 19. Nyyttärit, naposteltavaa yhteiseen pöytään. Lisät. hannu.vuorinen@evl.fi

Ti 4.10. kirkolla klo 13 Vapaaehtoisuus voimana, julkistamme kummipäiväkotiprojektin. Pispalan Piristyksen konsertti

Evankeliumin ilta 5.10. klo 18.30 kirkossa

Ke 5.10. klo 13 mahdollisuus osallistua Näsiillä Vanhukset - nykypäivän huutolaisiako? -tilaisuuteen.

Ihanien naisten ilta 5.10. klo 18.30 kirkossa. Tule kuuntelemaan, keskustelemaan ja viihtymään

To 6.10. Viemme iloa ja piristystä Koukkuniemen Iltalaan. Kokoaamme omasta ryhmästäimme henkilöitä, jotka esittävät runoja, kertomuksia tai laulavat. Lisäksi pyrimme käymään niiden luona, jotka ovat yksin huoneissaan. Tied. vanhustyönohjaaja Pirkko Partanen, p. 050 406 7170

Raamattuilta 6.10. klo 18.30 kirkossa. Synti ja sen sovittaminen, aiheesta alustaa Soile Rantavuori

Ihmiseksi -iltapäivä 9.10. klo 16 kirkossa. Aiheena tunteiden ilmaiseminen. Alustus, kahvit ja keskustelua, lapsille hoitoparkki

Jumalan kämmenellä -ilta 11.10. klo 17.30 kirkossa. Aiheena Profeetta Samuel. Erilainen ilta, yhteisen

alkuhartauden jälkeen lapsille omaa toimintaa ja vanhemmille ”Parisuhteen palikat”

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut Härmälän kirkossa klo 10 **2.10.** Kylväjän pyhä. Saarnaa Hans Rönnlund. Liturgina Antero Eskolin, kanttorina Markku Ylipää. Keittolounas ja kirkkokahvit **9.10.** diakonian kirkkopyhä. Juha Heikkilä, Markku Ylipää. Kirkkokahvit. Maksuton kirkkokuljetus sekä iisäksi pikkuauto-kuljetuksia. Yhteydenotot diakoniatyöntekijöihin

Muut tapahtumat Löydä Oma Ääni -kuoro 29.9. klo 18.30 Härmälän kirkko. Oman äänensä kadottaneille, laulutaidottomille ja omaa musiikillista ilmaisuaan etsiville, jatkuen 6.10., 27.10., 10.11. ja 17.11.

Naistenkerho 3.10. klo 18–20 Peltolammin srk-keskus. Kokoonnumme parillisilla viikoilla klo 18. Tied. Eija Vesola p. 265 0507 tai Mirja Rautkosi p. 050 414 2212

Miesten ilta 5.10. klo 18 Kuuselan Seniorikeskuksessa, Nuolialantie 46 ”Kristuksen valo japanilaisten sydämissä”, pastori Arni Hukari. Illan ohjelma: klo 18 sauna, uinti ja kahvitarjoilu (lähetystyön hyväksi), klo 19.15 alustus illan aiheesta, keskustelua, iltahartaus

KALEVAN SEURAKUNTA

Kalevan kirkossa klo 10 **2.10.** Sanna Erkanaho, Jukka Kuusisto, Eliina Lepistö. Lähetyspyhä. Messun jälkeen kahvit ja Päivi Vuorisen tulojuhla seurakuntatiloissa klo 12 sanajumalanpalvelus Lapinniemen kappeli. Jukka Kuusisto, Eliina Lepistö **9.10.** Tapio Virtanen, Harri Luoma, Eliina Lepistö, Kari Nousiainen ja Kehittyvät laulajat klo 12 Lapinniemen kappeli. Tapio Virtanen, Kari Nousiainen

Muut tapahtumat Tullaan tutuksi -ryhmä eläkeläisille torstaisin Kalevan kirkon sali 10. Kahvimaksu 1 €. Ohjaajana Anne Joronen

Torstaipiiri klo 18 Kalevan kirkon sali 1. Keskustelemme, rukoilemme ja laulamme uudessa piirissä torstaisin

Ainot ja Einot, kohtaamispaikka lapsiperheille ja eläkeikäisille maanantaisin klo 9.30–11 Kalevan kirkolla, sali 5

Anjan Iloiset askartelijat maanantaisin klo 9.30–13, Kalevan kirkon sali 10

Ruokapiiri 3.10. ja 10.10. klo 10–13, Kalevan kirkko. Kokataan ja aterioidaan yhdessä. Kukin voi osallistua ruoanlaittoon taitojensa ja kykijensä mukaan. Hinta 2 €

Kirkontupa tiistaisin klo 11 Kalevan kirkon sali 10. Ohjelmaa, yhdessäoloa ja lounas 4 €. Ohjaajana diakonissa Anne Joronen

Väinölän Kirkontupa keskiviikkoisin klo 11 Kalevan srk-talo. Ohjelmaa, yhdessäoloa. Kahvi ja voileipä 1,50 €. Ohjaajana Sirpa Lindgren

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 11.10. klo 17.30 Kalevan kirkon srk-sali. Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu koko perheelle. Opetustuokio, askartelua, temppurata tai leikkejä/pelejä, iltapala

Omaishoitajien ja hoidettavien virkistyspäivä 11.10. klo 10–16 Ilkossa. Etusijalla Kalevan seurakunnan alueella asuvat. Tied. ja ilm. Anne Joronen puh. 050 345 1162

Hyvän mielen kerho mielenterveyskuntoutujille 12.10. klo 13–14.30 Kalevan srk-talo, jatkuen parittoman viikon keskiviikkoisin. Os. Petsamonk. 8. Ohjaajana diakonissa Heli Haavisto

Hyvässä hengessä -ilta 12.10. klo 18 Kalevan kirkon srk-sali. ”Elämänmakuisia ajatuksia ja musiikkia”, diakoniapappi Jukka ja diakoniatyöntekijät Anna-Leena, Anne, Heli, Päivi ja Susanna. Iltapala

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messukylän kirkossa klo 10 **2.10.** perhemessu, Jari Nurmi, Pirjo Tuiskunen, Anna-Julia Peippo klo 11 sanajumalanpalvelus Haiharan kartanossa Tuula Haavisto, Heikki Hinssa, Piccolon lapsikuorot klo 15 perhemessu Levonmäen srk-koti. Touko Hakala, Katja Viljamaa, Enkelikirkko, MLL Annalan os, Metsäniityn eskarilaiset

klo 17 Kipinä-messu Linnainmaan srk-keskus **9.10.** Olavi Heino, Jari Pulkkinen, Petri Karaksela. Ekumeeninen lähtyspyhä klo 15 Lasten kirkkohetki Kaukajärven srk-talo. Pirjo Tuiskunen, Katja Viljamaa

Iltamessu 9.10. klo 17 Uudenkylän srk-talo. Jari Pulkkinen

Muut tapahtumat Siionin Kannel -seurat 2.10. klo 18.30 Kaukajärven srk-koti, Helinä Kärkkäinen, Seppo ja Kirsti Löytty. Kahvit klo 18

Ikäihmisten virkistyspäivä 5.10. klo 11.30 Linnainmaan srk-keskus. Ehtoollinen. Keittolounas ja musiikillinen ohjelmatuokio, kanttori Seppo Naarajärvi, Ritva Fabrin, Heli Rinta ja Katariina Taipale

Naisten aamukahvit Kaukajärven srk-koti **5.10.** klo 9.30 ”Kalevalan miehet”, perheneuvoja Jaana Lähteensuo

Kaukajärven lähetyspiiri 6.10. klo 14 Kaukajärven srk-koti, vieraana rovasti Aaro Eerola

Diakoniapäivä pe 7.10. klo 11–16 Kaukajärven srk-talolla. Ohjelmassa mm. klo 14 Sakari Löytty. Ruokailumahdollisuus

Siioninvirsiseurat 9.10. klo 18 Linnainmaan srk-keskus. Kahvit klo 17.30. Antero Holma, Jaakko Löytty ja Olli Hallikainen

”Kokkipapat” 11.10. klo 10 Linnainmaan srk-keskus. Valmistamme aterian alusta loppuun Ritvan ja Sirkka-Liisan opastuksella. Vapaaehtoinen maksu. Ilm. ja tied. Ritva Fabrin p. 050 586 5183

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut Aleksanterin kirkossa klo 10 **2.10.** Ari Rantavaara, Säte Siira, kanttorit, Riikka Viljakainen ja Kirsi Mäki, Aleksanterin kirkon kuoro **9.10.** Olavi Salminen, Ari Rantavaara, kanttori Kirsi Mäki

Muut tapahtumat Miesten raamattupiiri 29.9. klo 11 Pyynikin kirkontupa. *2 Kor. 7 Jumalan temppeli* Reijo Kettunen, Ari Rantavaara

Seniorifoorumi 29.9. klo 12 Aleksanterin kirkon krypta

Ehtoollishartaus klo 17 Aleksanterin kirkko **29.9.** Jorma Pitkänen **6.10.** Merja Halivaara

Karkelosolu torstaisin klo 18 Aleksanterin kirkon krypta. Opetellaan israelilaisia karkeloita. Opettajina Auli Mäki, Riitta Salunen ja Tarja Vasarainen. Tied. Säte Siira, p. 050 301 0278

Rukouksen ja ylistyksen ilta 5.10. klo 18.30 Aleksanterin kirkko

Ehtoollishartaus 6.10. klo 17 Aleksanterin kirkko. Merja Halivaara

Lähetyksen yhteinen pöytä 9.10. klo 16 Koskipuiston Rossossa. Lähetysaiheinen kokoontuminen kaikenikäisille, keskustelua ja rukousta ym. Matkalaukkulapset – kun koko perhe lähtee lähetystyöhön, Marjut ja Pekka Laihia

Uusia eväitä elämän reppuun 11.10. klo 13, Emmaus, Seurakuntien talo. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan. Tuolijumppa, liikunnanohjaaja Päivi Nurmikolu-Vilpponen

Rukouksen ja ylistyksen ilta 12.10. klo 18.30 Pyynikin kirkontupa

Radio Dein ystävilta 12.10. klo 19 Aleksanterin kirkko. Tervehdys, Ari Ranta-vaara, puhe, Kari Kähäri Musiikki, Viestiveljet ja sisarukset Pirkko ja Terttu Välimäki. Terveiset Radio Deista, yhteyspäälikkö Timo Tikka

Pyynikin kirkontupa Mustalahdenk. 21 A klo 10 aamukahvit, klo 11 ohjelmatuokio, lounas **30.9.** päivän sana, Inkeri Sihvo, lapset ja enkelit **10.10.** päivän vieraana Timo Uotila **11.10.** aamun sana, ylikonstaapeli Olli Lehtimäki, säät 1000 vuotta **12.10.** klo 10.30 verenpainetta mittaillee Marja- Leena Pukema, klo 12 päivähartaus, Ari Rantavaara

TEISKON SEURAKUNTA

Messut Teiskon kirkossa klo 10 **2.10.** perhemessu, Saila Munukka, Tero Matilainen, Anna Stina Nyman, lapset laulavat. Seurakuntapastori Saila Munukan tehtävään siunaaminen. Teiskon srk-

Uhri jää usein oman onnen varaan

RUKOILIJAPAPPINA TUNNETTU pastori **Seppo Juntunen** on vuosien ajan työssään kuunnellut ihmisiä rukous- ja sie-lunhoitotilanteessa, ja hän on kohdannut jo kaksi mil-joonaa ihmistä. Ihmisiä kuunnellessaan hän on usein törmännyt hengelliseen vä-kivaltaan, joka on yksi hä-nen teemoistaan ”Sanan ja Rukouksen illoissa”.

Hyväksikäyttäjää on usein hengellistä arvovaltaa naut-

tiva johtaja, jota oma yhtei-sö suojelee viimeiseen asti. Jos hyväksikäyttäjää paljas-tuu, yhteisö armahtaa hänet hyvin nopeasti uhria kuule-matta. Uhri jätetään oman onnensa nojaan nuolemaan haavojaan, ja hänelle suo-sitellaan anteeksi antavaa mieltä.

– Asiaan puuttumatto-muus aiheuttaa hyväksikäyt-töjen jatkumisen samankal-taisena tai vielä törkeämpinä

vuosien ajan. Johtajien raa-matullinen tai karismaatti-nen teologia ei ole mikään tae oikeasta toiminnasta. Oikea oppi voi toimia hyvä-nä naamiona, jonka avulla pahaa tehdään.

Juntunen peräänkuulut-taa kirkon ja kristillisen me-dian puuttumista hengelli-seen väärinkäyttöön. Vaik-ka valituksia on tullut run-saasti, mitkään hengelliset tahot eivät ole asioita Jun-tusen näkemuksen mukaan selvitelleet.

Totuuden puolestapu-huja tai uhreja kuunteleva voi joutua itse epämääräi-sen valheiden tai uhkailu-jen kohteeksi. Nyt olisi kui-tenkin kirkon aika arvioda, millaisia arvoja se puolustaa aivan käytännössä, Juntunen sanoo.

Seppo Juntunen puhuu armoherätys-aiheesta Kale-van kirkon seurakuntasalis-sa tiistaina 4. lokakuuta kel-lo 18.30. Lisätietoa: www.ru-kouspalvelu.fi

Kiinnostaako Israelin tilanne?

TEOLOGIAN TOHTORI, rovasti **Ee-ro Junkkaala** luennoi Pispal-an kirkossa Israelin ja pales-tiinalaisten konfliktin taus-toista ja nykytilanteesta kes-kiviikkona 12. lokakuuta kel-lo 18–20.

Mukana on myös **Pirk-ko Junkkaala**. Pari on ollut Harjun seurakunnan nimik-olähetteinä Tansaniassa ja palasi Suomeen elokuussa,

oltuaan Tansaniassa kolme vuotta.

Luennon jälkeen tarjolla ovat kahvit ja info Israelin-matkalle lähteville. Tilaisuud-n järjestää Harjun seura-kunnan lähetystyö.

Lisätietoa luennoitsijas-ta: <http://eerojunkkaala.net>

kodissa askartelua, ohjelmaa ja tarjoilua
9.10. Tero Matilainen. Teiskon srk-kodissa kirkkokahvit

Muut tapahtumat Ehtoollishartaus 4.10. klo 13. Kotilinnan kerho-huoneessa, Ullakonvainio 5

Päivähartaus 5.10. klo 12.30 Teiskon kirkko

Pikku-Pääskyt 4.10. klo 16 Kämmeniemen kerhohuone, jatkuen tiistaisin. Tied. Anna Stina Nyman p. 050 369 9355

Avoin raamattupiiri 6.10. klo 18 Kämmeniemen kerho-huone. Aunessalmen puolei-ssessa päädyssä

Hautojen hoitopäivän hartaus 8.10. klo 11 Teiskon kirkko. Marttojen kahvio ja kanervamyyntiä kirkon parkkipaikalla klo 9–12

Musiikkipyhäkoulu 9.10. klo 13.30 Kämmeniemen kerhohuone

Työikäisten olohuone 9.10. klo 18, Kämmeniemen kerhohuone. Aunessalmen puoleisessa päädyssä. Matalan kynnyksen kohtaamispaikka hengellisten asioiden äärellä. Tarjolla teetä, yhdessäoloa, musiikkia ja hiljentymistä

Lähetyksen rukousryhmä 10.10. klo 19. Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A

Joukontupa eläkeläisille 11.10. klo 13 Kotilinnasäätiön kerhohuonees-sa, Ullakonvainio 5. Mukaan voi ottaa pienen ohjelmanumeron

Diakonian päiväkahvit 12.10. klo 12.30 Kämmeniemen kerhohuone. Vieraana yhteiskunnallisen työn pastori Ilmari Karjalainen

Syksyn perheretki Ähtärin eläinpuistoon 15.10. Matkamaksu 15 € aikuiset ja 8 € lapset, alle 3 v. ilmaiseksi, sis. pääsymaksun (8 €) ja matkat. Mukaan omat eväät. Lähtö klo 10 Kämmeniemestä Länsilinjojen bussilla ja paluu viim. klo 18. Ilm. ja lisät. 31.9. mennessä Pirjo Torikalle p. 050 563 3724

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut
Tuomiokirkossa klo 10
2.10. Marita Hakala, Antero Niemi, Matti Hannula, Pirkanpojat A- kuoro, joht. Jouni Rissanen

9.10. Olli Hallikainen, Nona Lehtinen, Matti Hannula, Tuomiokirkon kuoro, joht. Marja-Liisa Rautelo

Muut tapahtumat Katariinan seniorit klo 9.30 Seurakuntakoti Katariina
3.10. Hatanpään-Viihilahden alueen oma pappi, kappalainen Antero Niemi
10.10. kappalainen Asko Peltonen

Käsityö- ja askartelukerho Tiilkkuvakka 3.10. ja 10.10. klo 14–17 Tuomiokirkon alasali. Tiilkkuvakassa valmistettuja tuotteita myydään lähetystyön hyväksi mm. Lähetyskauppa Taskussa, Tasausmarkkinoilla ja seurakuntamme myyjäisissä. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

HETI - hengellinen tiistaikerho 4.10. klo 13 Emmaus, Seurakuntien talo. Omaa ohjelmaa; runoutta ja musiikkia. Kerhon vetäjinä toimivat Sirkka Vilenius ja Tuula Kivimäki

Kaiken maailman kirjoja - lukupiiri 4.10. klo 17–19, Emmaus, Seurakuntien talo. Tutustumme eri maihin ja maanosiin lukien ja keskustel-len. Vaihtuva kirjanäyttely lukutoukille, tuodaan hyviä kirjoja vinkiksi muillekin. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

UUER – uusia eväitä elämän reppuun 11.10. klo 13–15, Emmaus, Seurakuntien talo. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan. Tuolijumppa, liikunnanohjaaja Päivi Nurmikolu-Vilpponen. järj. Tuomiokirkkosrk:n ja Pyynikin srk:n diakoniatyö

Helenan piiri 11.10. klo 17, Emmaus, Seurakuntien talo. Kokoonnumme kuulemaan tuoretta tietoa Angolasta ja lähetystyöstä siellä. Helena on seurakuntamme virkavapaalla oleva diakonissa, joka kutsuttiin lähetystyöhön Angolaan SLS:n kautta. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut
Viinikan kirkossa klo 10
2.10. diakonian kirkkopyhä, Ulla Halttunen, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma, Kirkkokuoro Linja-auto lähtee klo 9.20 Koivistontie 10 ja kulkee reittiä: Veisunkatu 20 - Hallilantie - Kuoppamäentie 40 -

Muotialantie 23 - Nekalan srk-talo - Viinikan kirkko. Paluu-kuljetus ohjelmahetken jälkeen. Koivistonkylän Lions Club hoi-taa henkilöautokuljetuksia, ota yhteys diakoniatyöntekijöihin
9.10. Kylväjän kirkkopyhä Jussi Mäkinen, Ulla Halttunen, Veikko Myllyluoma. Messun jälkeen lähetystilaisuus ja kirkkokahvit. ”Terveisiä Mongoliasta”, nimikkolähetti Päivi Vuorisen tulojuhla

Vauvakirkko 6.10. klo 18 Viinikan kirkko. Daniel Hukari, Eveliina Ruokola

Hiljainen iltakirkko 29.9. klo 19 Viinikan kirkko. Ismo Kunnas

Iltamessu 9.10. klo 18 Nekalan srk-talo. Daniel Hukari

Muut tapahtumat Aamurukoussolu klo 5.30–7 Koivistonkylän srk-koti. Aamurukoussolu ma ja ke klo 5.30–7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

DEUTSCHER GOTTESDIENST

9.10. um 15 Uhr in der Krypta des Doms, Röker, Haapaniemi

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection.
2.10. Tuomas Mäkipää,
9.10. Emmanuel Eneh, Kati Eloranta (English Service AT THE OLD CHURCH FROM OCTOBER 2 ONWARDS!)

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gamla kyrkan står nu färdig och vi är glada att få flytta tillbaka till vår egen kyrka! Vi börjar med att firar gudstjänst för stora och små den **2.10.** kl 10.30 som vanligt. Välkommen! Därefter gudstjänster/högmässor varje söndag kl 10.30. För annan verksamhet eller eventuella ändringar (t.ex. under jultiden) se programbladet som finns i kyrkan, Kyrkpressen eller ring oss på (03) 219 0298

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa,

klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kir-kon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen

ILKON KURSSIKESKUS

Ilkontie 8–10, Kangasala p. (03) 364 5734 ja 050 322 0868

Naisten hengellinen Teematiistai 4.10. klo 18–20. Illan lopuksi Lampisaunaan, oma pyyhe kainaloon. Naisille suunnatut Birgitta päivät 14–15.10. Päivien ohjelma ja esite kotisivuillamme www.ilkk.fi.

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma–to klo 8–18 ja perjantaisin klo 8–14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13, puh.(03) 219 0420 Avoinna ma–pe klo 10–17. Yksilöllisiä isoäidin kutomia villasukkia kaiken ikäisille. Kauniita käsitöitä itselle tai lahjaksi. Vastaanotamme myös vanhoja postikortteja ja – merkkejä lähetyksen hyväksi myytäväksi

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto Kyttälänk. 1 A, p. (03) 219 0281 Avoinna ma–pe klo 9.30–15 ja torstaisin klo 9.30–17. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja. Meiltä löydät myös luonto- ja retkeilyoppaita

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 219 0711 ma–to klo 8.30–11.30, pe 8.30–10.30 Toimisto p. 219 0455 ma 9–17, ti–to 9–15.

Lokakuun näyttely Varistelua - kirjavillainen lintupuu, Varpu Löytyniemi ja Anja Leino

Kyläpaikka Maanantai klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat klo 14 Kirjojen ystävät
3.10. vieraana Antti Eskola: ”Mikä henki meitä kantaa?”
10.10. Tämän runon tahdon jakaa -runomatinea klo 14 Shakki vai matti, seniorit pelaavat, 2. krs
10.10. Leskien Klubi -kahvila, ohjelmatuokio. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on hellittänyt. Järj. Mummon Kammari, Elonpolkuja-verkosto ja Tuomiokirkkoseurakunta.

Tiistaisin klo 10 Askartelutalkoot ja tumpputiistai
4. ja 11.10. Perehdytys uusille vapaaehtoisille, tiedustelut ja ilmoittautuminen p. 219 0455 tai www.mummonkammari.fi

Keskiviikkoisin 5.10. klo 10 Leskien Klubi -kahvila, musiikkituokio Samuli Saarinen, kitara klo 10 Nettinurkassa Atk-Seniorit Mukanetin opastajat klo 13 Nyt laulajaiset on, laulattajina
5.10. Veikko Rantalainen ja Maija-Stina Uotila
12.10. Raimo Waren ja Raimo Jokinen

Torstaisin klo 10 Sudokun ratkojaiset
29.9. klo 11 Vanhenemisen voimavarat, kouluttaja Leila Vuorinen, luentosarja äskettäin eläkkeelle jääneille tai pian eläkkeelle jääville naisille.
6.10. klo 11 Muisti- ja tuolijumppa Kotialttarin äärellä klo 12.30 Toivevirsiä, Maija-Stina Uotila klo 13 päivähartaus
29.9. pastori Juha Heikkilä
6.10. yhteiskunnallisen työn johtaja Ilkka Hjerppe

Syksyn perehdytyskurssit vapaaehtoiseen vanhustyöhön ma 3.10. klo 17–19 tai päiväkurssi ti 4. jatkuen 11.10. klo 13–15, tied. ja ilm. p. 2190455 tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi

Otavalankatu 12 A (Rautatienkadun risteys)

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihde-ongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 219 0372.
Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma–to 7.30–12, pe klo 7.30–11.

Ilmainen puuro tai keitto asiakaskortilla ma–to 10–12 ja pe 9.30–11.

Lauantaiaukiolo 8.10. alkaen klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko klo 10–12. Tarjolla leipää ja kahvia maksutta
9.10. Tampereen kaupungin-valtuuston puheenjohtaja Irene Roivainen avaa syksyn ensimmäisen Pullakirkon. Marko Ajanki ja Kari Kuusisto

Keskiviikkohartaus klo 9.45–10
5.10. Mika Kallunki, Sairaaliasielunhoito
12.10. Musta Lammassuljettu

5.10. Vankien ja yhdyskunta-seuraamusasiakkaiden omaisten ilta Näsin salilla klo 17–20

6.10. Syyskauden avajaiset vapaaehtoistyöntekijöille Mustassa Lampaassa klo 16.30 alkaen. Mukana Yhteiskunnallisen työn johtaja Ilkka Hjerppe, Diakoniasihtööri Katariina Mylläri ja Suurella Sydämellä toiminnan vetäjä Ilkka Kalmanlehto

Keskiviikkoklubi keskiviikkoisin klo 13–14.45 Hengellinen avoin keskustelu-ryhmä pähteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

MYÖTÄTUULI

Yht. vammaistyö Ti 4.10. klo 17–19.30 Aurinkoklubi lidesrannan seurakuntakoti, lidesranta 5 Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettu ryhmä. Ota yhteys etukäteen avustajatarpeen vuoksi. Mari Tuominen p. 050 5351139

La 22.10. klo 10–15.30 Liikuntarajoitteisten aikuisten virkistyspäivä Ilkon kurssikeskus, Ilkontie 8–10 Ilm.14.10. mennessä p. 050 561 1027

Kuurojentyö Su 2.10. klo 15 Viittomakielinen messu Tuomiokirkossa ja kirkkokahvit
Ti 11.10. klo 16–18 Naistenilta Myötätuulessa, Ilmarinkatu 10
Ti 11.10. Miestenilta Torpalla. Ilm. 6.10. mennessä tekstiviestillä Heikki Sandholmille tai Terttu Riihimaalle vastaanotolla

Näkövammaistyö Myötätuuli, Ilmarinkatu 10

Kympit viettävät yhteisiä synttäreitä

KAIKKIEN TÄNÄ vuonna täyden kympin täyttävien yhteisiä synttäreitä juhlitaan Kalevan kirkossa sunnuntaina 9. lokakuuta kello 15-17. Myös perheet ovat tervetulleita juhlahumuun.

Luvassa on **Pekka Laukarisen** musaa, ja mukana on myös **Leevi Helo** koskettiminen. Ohjelmassa on myös pelejä, vauhtia, askartelua ja kisailua sekä tietenkin kakua. Kotiin tullee lipuk-

Ene Hakala

keella saa mukaan lahjan. Kesän kymppileiriä voi muistella osoitteissa www.kymppi-leiri.net ja [Pekka Laukkarinen toimii lasten televisiokanavan, Sub Juniorin, juontajana. Lapsena ja juniorina menestystä saanut kilpatanssijalupaus vaihtoi aikoinaan tanssikengät kitaraan. Hänen kolmas sooloalbuminsa Gloriaa julkaistiin vuonna 2009.](http://www.tampereen-</p></div><div data-bbox=)

seurakunnat.fi/juttugalleria/kymppileiri2011. Sivuilta pääsee myös kuvagalleriaan.

Hiljaisuutta tarjolla

HILJAISUUTTA, RUKOUSTA ja ruokaa syysluonnon ympäroimänä on tarjolla Ikaalisten Metsäkestilässä mikkelinpäivänä 2. lokakuuta.

Mikkelinpäivänä muistutetaan enkelien läsnäolosta maailmassamme, ja tuolloin uskon esikuvana ovat lapset. Nimensä päivä saa ylienkei Mikaelista, jonka Raamattu kertoo johtavan enkelijoukkoja.

Enkelit toimivat Jumalan sanansaattajina ja hänen tahtonsa toteuttajina, palvelijoina ja varjelijoina.

Liisa Erkiö ja Mari Leijo toivottavat tervetulleiksi hiljaisuuden päivään, Jumalan ja hänen näkymättömienkin palvelijoidensa läsnäoloon.

Päivän hinta on 30 euroa. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 30.9. mennessä numeroon 050 5232 104. ■

Liisa Erkiö

Ke 28.9. klo 13
Miestenpiiri

To 29.9. klo 13
Torstairyhmä
Laulamme yhdessä Maija-Stina Uotila johdolla.

Pe 30.9. klo 10-12
- Vertaistukiryhmä
- keskustelua
- sanomalehdenlukua
- asiointimahdollisuus lähialueella
- päivähartaus

To 6.10. klo 13 Torstairyhmä
Vieraana el. kaupunginjohtaja Antti Punkari

Pe 7.10. klo 10-12
Vertaistukiryhmä

Ke 12.10. klo 13 Miestenpiiri
Isäntänä Mikko Voutilainen

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30–13 Kalevan kirkon srk-salissa
Syyskauden aiheena *Ihmisen Pojan matkassa*
29.9. Suuria ihmeitä (Mark.4:35–5), Touko Hakala; *Kustannuksia*, Terttu Lappalainen.
6.10. Jeesus vaeltaa Galileassa ja lähiseudulla

Lasten katedraalissa vaelletaan enkelien kera

Lasten katedraali Finlaysonin kirkossa on avoinna mikkelinpäivänä 2. lokakuuta kello 11–18. Suojassa enkelin saan vaeltaa -lauluvartit ovat

tarjolla tasatunnein kello 12–16. Tarjolla on myös viisivuotiaiden juhlavartti kello 17.

Parisuhdepysäkki tarjoaa tukea

Viime Kirkkosanomissa (14/2011) oli juttu Tampereen Kaupunkilähetyksen Parisuhdepysäkestä, joka tarjoaa tukea ja parisuhdeneuvontaa yli 60-vuotiaille tamperelaisille.

Valitettavasti jutun lopusta oli jäänyt pois Parisuhdepysäkin yhteystiedot. Tampereen Kaupunki-

lähetyksen Parisuhdepysäkin tilat sijaitsevat keskustassa, osoitteessa Tuomiokirkonkatu 15 D 43. Tilat ovat auki arkisin klo 9–16, myös iltatoimintaa järjestetään. Mukaan pääsee soittamalla työntekijöille, p. 0400 867 015 tai 0400 863 540.

Meille töihin

Meillä on haasteita.

Oletko Sinä oikea ihminen tarttumaan niihin?

Messukylän seurakunnan perhekerhonohjaajat etsivät reippaaseen joukkoonsa uutta kerhonohjaajaa. Jos olet tottunut työskentelemään lasten kanssa ja sinulla on aikaa arkisin aamupäivisin klo 9-12 yhtenä tai useampana päivänä viikossa, voit olla etsimämme henkilö. Tehtävä on palkkiotoiminen.

Jos kiinnostuit, ota yhteyttä Messukylän perhetyön pappiin Pirjo Tuiskuseen pirjo.tuiskunen@evl.fi tai p. 050 327 6254

(Mark.6–8:26), Jukka Kuusisto, *Pysy matkassa*, Seppo Lappalainen.
Lisät. Kati Eloranta (kati.eloranta@evl.fi / 050 431 6627)

RETKET

Teatteriretki Helsingin Areena-näyttämölle la 19.11. Neil Hardwickin ohjaama musikaalikomedia "Lainahöyhenissä". Lähtö Vanha Kirkko klo 9, Hervannan kirkko klo 9.30. Hinta 75 €, sis. matkat, musikaalilipun (46 €) ja maittavan lounaan. Ilm. Pirkko Partanen p. 050 406 7170. Lähdetään porukalla teatteriretkelle!

HILJAISUUDEN RETRIITIT

Hiljainen Mikkelinpäivä Metsäkestilässä 2.10., Liisa Erkiö ja Mari Leijo. 30 €, ilm. p. 050 52 32 104

Miesten vaellusretriitti Metsäkestilässä 7–9.10., Vesa Tuominen ja Mika Leijo. 50–90 €, ilm. p. 050 4913 527

Hiljaisuuden retriitti Heinäkalliolla 7–9.10. Riitta Sointu, Pirkko Alamännistö ja Marketta Hannus. 90 €. ilm. p. (03) 2146 833

RUKOUKSEN TALO

Keskusta, Kyttälänk. 1
Yhteistä rukousta joka arkiaamu klo 9–11
Nuorten rukouskoulu Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Nuorten aikuisten Vastaaan otto -illat, Ti klo 18, 25.10., 29.11
Rukousta, ylistystä, Raamattua yhteistyössä Uusi Verso/ Rukouksen talo

Hervanta
Hervannan kirkossa, Lindforsink. 7
Aamurukous ti ja to klo 9–10 ja ke klo 8–9

Rukousta, raamatunlukua ja hiljentymistä
Cafe Olohuone, Kauppakeskus Duo
Rukouskävely to klo 14, lähtö Hervannan kirkolta
Aamurukous kirkolla la klo 9–10
Kristus-ilta kirkolla klo 17 22.10., 26.11.2011
Ylistystä, rukousta ja Jumalan Sanaa

Haukiluoma

Haukiluoman kerhohuone, Tyvik. 11
Isän sylissä – rikitusta eheäksi -illat 6.10. klo 18.30–20
Haukiluoman srk-koti. Alustus Leena Hytönen. Ylistystä, opetusta, rukousta

VARHAISAAMUN RUKOUSHETKET

Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 5.30–7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8. Tied. Kirsti Jokihaara p. 040 590 3256

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
Puhelin (03) 219 0111 (vaihe), avoinna 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
- Keskusrekisterin asiakaspalvelu
- Hautaus-toimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 8.30–15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Tervetuloa avoimeen kahvilaan! Pispalanvaltatie 16 C (kirkon yhteydessä, sisäänkäynti länsipäädyssä). Avoinna ma-to klo 9–13, pe suljettu. Käytössä asiakastietokone, jossa tulostusmahdollisuus. Päivän sanomalehti luettavissa. Tied. toiminnasta Satu Tahlo-Jortikka, p. 050 558 0231

SINKKUILTA

Peli-ilta 4.10. klo 18
Aleksanterin kirkon alasalissa. Pelataan pöytäpelejä, kuten muistipelejä, san-

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET
Kurjentaival 22, 33100 Tampere (Vastapäätä Viinikan kirkkoa)
Seurat
Pyhäpäivisin klo 15.00
Kanssapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00
Tervetuloa!

EVANKELINEN LÄHETYSYHDISTYS – ELY Siionin kannel -lauluseurat su 2.10. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalolla, Keskisenkatu 20. Seppo ja Kirsti Löytty sekä Helinä Kärkkäinen.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat su 9.10. klo 18 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa, Korpikodinkatu 2.

Kahvit klo 17.30. Antero Holma, Jaakko Löytty, Olli Hallikainen.
Siioninvirsiseurat ke 12.10. klo 18.30 Punakylän seurat
Pyynikin pappilan kerho-huoneessa, Kisakentänk. 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA
Satakunnankatu 28, p. 223 1771
www.kansanraamattuseura.fi
Krito-työn startti 28.9. klo 18 Hämeenkulma, Hämeenpuisto 15 A 4. Mahd. ilm. Lupa tuntea -ryhmään.
Seniorifoorum 29.9. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Minä olen ihme – suuri ihme, Pirjo Salminen. Kahvitarjoilu klo 12 alkaen.
Naistenilta 30.9. klo 18 Puistosali, Hämeenpuisto 14 F. Häpeästä itsensä rakastamiseen, Paula Tähtinen. Musiikki Ulla Halttunen.

apelejä, strategiapelejä jne. Tuo myös omia pelejä mukanssi. Iltoihin voit tulla mukaan silloin kun haluat ja olet tervetullut myös valmistelemaan yhdessä toimintaa. Ehdota ohjelma-aiheita!

Lisät. sari.peltonen@evl.fi p. 050 381 7177. Ks. myös www.tampereensinkut.fi

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30
www.tampereenraamattukoulu.net
3.10. Hannu Karvonen, Matteuksen evankeliumi
10.10. Daniel Brecher, Jeesuksen varhaisvaiheet (Luuk 2)

TUOMASMESSU

2.10. klo 18 Aleksanterin kirkko. Lapsen lailla. Rippiäiti ja -isä ovat tavattavissa jo tuntia ennen messua. Lastenhoito ja pyhäkoulu kirkon alasalissa. Teejatkat heti messun päätyttyä kirkon alasalissa

Vapaus Kristuksessa 8.–9.10. klo 13–17 Seurakuntien talo, Näsin sali. Luentosarja Galatalaiskirjeestä, Hannu Päivänsalo.
Opiskelijaillat perjantaisin klo 19 Glooria Sali, Kyttälänkatu 1, 2. kerros.

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS
Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16, sekä keskiiviikkoisin ja lauantaisin klo 19.
La 1.10. klo 19 raamattuilla
Pe 7.10. klo 18.30 aviopuolisoilta
Ma 10.10. klo 18 nuorten aikuisten raamattupiiri.
To 13.30. klo 19 seurat Järvensivun srk-kodissa. Tervetuloa!

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

55. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi
♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 219 0324 ja 219 0275
Jakelu: fax: 219 0388. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, Marita Lyyra, p. 014-641 481, gsm 040 729 2119, fax: 014-616 035, marita.lyyra@kotimaa.fi.
♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa
♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.
♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
♦ **Painopaikka:** Sanomapaino Oy, Hämeen Paino Oy, Forssa
♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X
♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 12.10. aineisto 28.9. mennessä, 26.10., aineisto 12.10. mennessä

Juhlatarjoilut

Kodissa, seurakuntasalissa tai Linkosuo juhlasaleissa. Tuomme juhlat ja tuotteet myös luoksesi. Tilaa ja nouda laajasta valikoimastamme.

LINKOSUON JUHLAPALVELU
Buffet & Café Linkosuo Näsilinnankatu 26
p. 020 770 2483
www.linkosuo.fi

LINKOSUO
- JUHLAPALVELUT -

www.facebook.com/linkosuojuhlapalvelut

Tarvitsetko apua muutossa tai kodin syyssiivouksissa?

Autamme Sinua lämmöllä ja ammattitaidolla kaikenlaisissa kodin askareissa Pirkanmaan alueella.
- ikkunan pesut, komeroitten siivoamiset, muuttopu....

Syyskuun ajan hinta 28,55 €/h
Muista kotitalousvähennys!

www.hakkisensairaanhoidopalvelut.com puh. 0400 889 078

Oletko umpikujassa tai ahdistunut, koetko olevasi yksityisessä elämänpolullasi?

Kaipaatko kuuntelevaa korvaa ja kanssakulkijaa rinnallesi?

Hopeisesta Lyhdystä luottamuksellista terapeutista keskusteluapua ja tukea haasteellisissa elämäntilanteissa ja kriiseissä.

Ajanvaraukset puhelimitse: 045-891 6700
Erillisestä sopimuksesta vastaanottoaikoja myös iltaisin ja lauantaisin.

Tilausmatkat
Valmismatkat

11.-13.11.2011 Tallinna, Martin markkinat
135 € /hlö /2-hh, Hotelli Euroopa

13.11. Messumatka Helsinkiin
45 € /lippu + kulj.
OutletExpo, ELMA, Metsä, Kädentaito ja Lemmikki

26.2.-3.3.2012 HIIHTOLOMALLA LEVILLE
Sokos Hotelli Levi 525 € /hlö /2hh
Kylpylähotelli Levitunturi 610 € /hlö /2hh

Tulossa huhtikuussa 2012 Tulppaanimatka Hollantiin.

Lisätietoa matkoistamme: 010 2310 580
www.timotuomisto.fi

TILAUSLIIKENNE TIMO TUOMISTO KY
Meiltä myös tilausajot ja räätälöidyt ryhmämatkat!

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

KAMPAAMO
HÄME
Reija Jantunen
Pyynikintori 8, 33230 Tampere
03 - 222 0140
ark. 9-17, ke suljettu, la 9-13

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI
Kaikki lakiasianne
Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

NELKO
KEITTIÖREMONTTI
Kerralla kuntoon.
Ilmainen suunnittelu.
Soitto riittää!
Matti Saari 0400 631 128
Jarmo Lahti 0400 867 855
puh. 010 321 2400
www.nelko.fi

SUURET VALIKOIMAT
Kaihtimet • Markiisit • Screenit
• Parveke- ja terassikaihtimet
• Verhokiskot- ja tangot
• Paneeli-rulla- ja laskosverhot
• Liuku- ja taiteovet, ym.

Kaihdin Pukkila
Viinikankatu 36, 03-3122 0900
www.kaihdinpukkila.fi

Kuunteleva puhelin
Aamukorva
03/213 3533
joka aamu klo 5-9.
Kun olet yksinäinen tai kaipaat luotettavaa keskustelukumppania, Aamukorva on kuulolla vuoden jokaisena päivänä.

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY
Paikallispuhelun hinnalla.

Kaikki muuttuu

KAIKKI MUUTTUU, ei entiselleen kai mikään jää. Näin laulaa renkutettiin takavuotena iskelmässä ja näinhän se toki on.

Olen työssäni jatkuvasti tekemisissä ihmisten ja toimintojen kanssa, jotka tuntevat elävänsä ympäristön muutoksen paineessa. Kulttuuriympäristöaktivistit ovat ahkerasti liikkeellä miettimässä, miten voisivat estää tai hidastaa miljöön muuttumista. He kauhistelevalta kaavoittajia ja hakevat ideaalikuva ympäristölle, joka olisi kaupungissakin maalaismainen, rauhallinen, kaunis, yhteisöllinen, viihtyisä.

Muutosta vastustetaan myös usein muutoksen vastustamisen vuoksi. Käsitteestä suojele on tullut ei-liikkeen tunnus – toiset haluavat sen vaihtaa käsitteisiin hoito tai vaaliminen. Pysäytetäänkö vaiko hallitaan muutos.

Mitä tässä pelätään, mitä tässä kaivataan? Olisiko Tampereen Amuri ollut jätettävä sellaiseksi kuin se viime vuosisadan alussa rakennettiin? Ulkovessoineen, ämpäri-vesineen mennen tullen ja yhteiskeittiöineen. Vai olisiko se pitänyt säilyttää ulkoapäin entisenä, mutta sisältä modernisoituna harvojen siihen taloudellisesti pystyvien unelmamiljöönä?

Muutos on väistämätön. Nykyistä kulttuuriympäristöajattelua vaivaa valitettava historiattomuus, nähdään vain entinen ja nykyinen, ei kuroteta tulevaisuuteen. Aivan varmasti nykyamurilainen lapsi tuntee kotitahuansa yhtä omaksi kuin Linnan mustarakkauslaiset tai Vallikadun lapset Pispalassa omaksuvat katunsa yhtä omakseen kuin Viidan moreenilaiset.

Juuri tällä kohtaa tekstiä Pendolino – nyt aikataulun mukaisesti – ohittaa Hämeen linnan. Eivätpä sen rakentajat osanneet arvata, että rautahepo viilettää ohi parhaimmillaan pariasataa tunnissa, tekee matkan Hämeenlinnasta Helsinkiin (jota silloin ei vielä ollut) 63 minuutissa; siihen aikaan matkaan meni parhaimmillaankin puolisen viikkoa. Nyt kyllä junanvaunussa nousee äläkkä, jos saavumme perille enemmän kuin viisi minuuttia myöhässä. Ovatko nuo minuutit elintärkeitä, ilmeisesti ovat. Aikakäsitysikin muuttuu. Kaikki muuttuu.

Edessä on illalla pidettävä seminaaritapahtuma, jossa mietiskellään Tampereen seurakuntarakenteen muutosprosessia. Pitkin alkukuuta on tullut kutsuja mitä erilaisimpiin tapaamisiin mitä erilaisimpien muutosvaihtoehtojen esiintuomiseksi. On yhden, neljän tai viiden, löytyy kuuden, seitsemän tai kymmenen seurakunnan kannattajia, löytyy ”mikään ei saa muuttua” -ryhmittymä tai ”kaikki uusiksi” -intoilijoita. Asia tuntuu olevan kirkko- ja seurakuntapolitiikoille mahdotoman tärkeä. Mutta onko tämä muuttumisen problematiikka seurakuntalaisten ja muiden tamperelaisten kannalta sitenkään niin tärkeä kuin toisillemme uskottelemme? Sitäpä sopii kysyä.

Eiköhän kuitenkin ole keskeistä, että kirkollinen työ, sielunhoito, armon ja lohdutuksen sanoma, ihmiselämän sylin rituaalit, sosiaalinen lähimmäisapu on sitä, mitä tamperelainen kirkolta ja sen palvelijoilta haluaa – ei seurakuntapolitiikkaa.

Lassi Saressalo

Kirjoittaja on Suomen Kotiseutuliiton pääsihteeri ja Tampereen seurakuntien luottamushenkilö.

Hannu Juvola

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa
www.tampereenkirkkosanommat.fi/blogi.

www.bible.fi • markkinoiden laajin raamattuvalikoima • Suomen Pipliaseura • www.pipliakauppa.fi

TARTU PIPLIAAN

Uusia RAAMATTU tuotteita!

VIRSIKIRJAPOKKARI
Pienoisvirsi- ja Valoristikannet. Nuotillinen.

MANGA METAMORPHOSIS
Sarjakuvakirja evankeliumin synnystä. Nelivärikuvitus.

FARKKURAAMATTU
Rennot kangaskannet, vetoketju ja oikea tasku.

UUSIA PIENOIS-RAAMATTUJA

MEMORAAMATTU
Tyylikkäätsä nahkakäpitemäkannet punaisella kuminauhalla. Mukana banderolli raamatunlauseella.

Suomen Pipliaseura | PL 54 | 00241 HELSINKI | puh 010 838 6520 | www.pipliakauppa.fi

Permanetti tai tuki-
käsittely vain **35€**
MINNAN SALONKI
Aleksanterinkatu 24
P. 03 212 1380

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

HAUTAKIVET JA KAIVERUKSET
Messukylän KIVI
Padustaipaleentie 6, 34260 Terälahti
Puh. 363 2354 gsm 040 580 8713

Välitämme.

Ilmoitusmarkkinointi
Marita Lyyra
(014) 641 481,
040 729 2119
marita.lyyra@kotimaa.fi

KOTIMAA-TYTIÖT

PERUNKIRJAT
Kauppakirjat. Testamentit ym.
ASIOINTIPALVELU
PEKKA VALTONEN
P. 375 3218, 0400 335 443
Joustavasti asiakkaan luona.
Myös iltaisin ja viikonloppuisin
Ilmainen puhelinneuvonta

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
HAMMASTEKNIKKOMESTARI
MARKKU JÄRVENTIE
Vuorikatu 3 (Rautatienkadun pohjoispäässä)
GSM: 040 550 5780

SYYSSIIVOUSTA, IKKUNAN PESUT
Kotisiivoukset, kangasverhoiltujen huonekalujen pesut,
porrassiivoukset ja lattianvahaukset.
Yli 10 vuoden kokemus!
Mahdollisuus kotitalousvähennykseen.
Uusi Era Palvelut Oy / puh. 045-126 6938
uusierasiivous@kolumbus.fi
www.uusierapalvelut.com

Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta
kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.
Tammerkosken
Kukka- ja
Hautauspalvelu
Rongankatu 2
33100 Tampere

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuudet
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

Kotihoitoa ikäihmisille

Lähimmäispirtti ry
Kotihoitoa ja Toivonpirtin viriketoimintaryhmiä
Puh. 03 253 5310

APU VIRTSAKARKAILUUN
MediSet-tuotteet

• Varmuusalusasut
• Vuodesuojat
• Uimahousut
• Irto-suojat
• Ympäristöystävälliset
• Kestävät yli 200
pesukertaa
• Mukavat
• Huomaamattomat

Jälleenmyynti Tampereella; PIATEEKKI,
Näsilinnankatu 27, 33200 Tampere, 03-212 1711
Tilaa ilmainen esite 0400 223 446
www.divisa.fi

!OLEMME MUUTTANEET!

•kellot •tilaustyöt
•kihat •jalokivet
•korut •lahjaesineet
03-212 9645
www.jiwahlberg.fi
UUSI OSOITE 3.10.2011 ALKAEN
HÄMEENKATU 27, 33200 TAMPERE

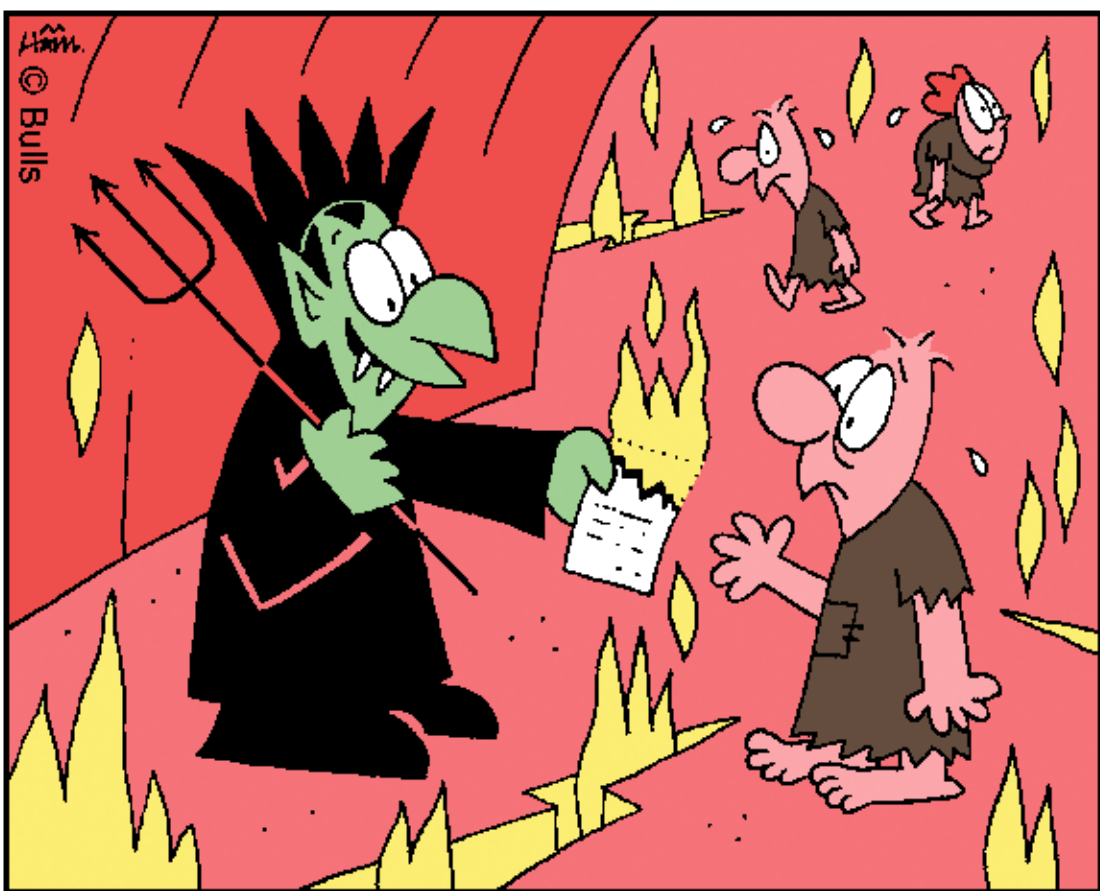
Hämeen Kivituote Oy Touko Virsiheimo
- hautakivet - kaiverukset ja muut
hautakivialan työt lähes 50 v. kokemuksella
Riitinmäentie 63, 36200 Kangasala
p: (03) 377 0757 / 0400 633 636

**Kun suru koskettaa...
tai on aihetta juhlaan**
Tiloissamme
asiakaspaikkoja
70 hengelle

JUHLAKESKUS Manchester
Pitopalvelua
myös
haluamiinne
tiloihin
Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset
Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@manchester.net www.manchester.net

Muista
60%
kotitalous-
vähennys!
Kodinavux Oy on Suomen suurin kodinhoito-
palveluja tarjoava yritys. Pidämme siistinä jo
yli 2000 asiakkaamme kodit Tampereella ja
pääkaupunkiseudulla.
**Haluatko apua
kodinhoitoon?**
Luotettavat ja osaavat kodinhoita-
jamme tekevät siivouksen ja muut
kodinaskareet puolestasi.
Sinulle jää enemmän aikaa perheelle
ja harrastuksille. Tämä mukavuus
on edullista, sillä voit tehdä 60 %
verovähennyksen palvelujemme
hinnasta.
Tilaa maksuton kodinhoitosuunnitelma
puh. 020 768 9761 tai internetistä
www.kodinavux.fi
Hämeenkatu 5 A,
33100 Tampere
tampere@kodinavux.fi

Koti ja työ tasapainoon

- Tässä armahduspaperisi...hups !

KULTTUURIMATKALLE ROOMAAN
Majatalo Pietarinkirkon läheisyydessä
tarjoaa hyvän majoittumismahdollisuuden
Kolmen huoneen Bed and Breakfast-palvelu
Kaunis näköala yli kaupungin
Omat kylpyhuoneet, jääkaapit, TV, lämmitys/ilmastointi
Keskeinen, rauhallinen sijainti
Hyvät liikenneyhteydet kaikkialle kaupunkiin
Liikenteen äänten tavoittamattomissa nukut yösi rauhassa,
syöt aamiaisen kattoterassilla ihaillen ikuisen kaupungin siluettia!
Suomalainen emäntä vastaa sähköpostiin, os: acasadiada@gmail.com
Internet-os:
<http://www.homelidays.com/roma/bedandbreakfast175784en1.htm>
Lisäinformaatio: 050-364 9316
Hinta: ajankohdasta riippuen 95-110 €/ 2 henk./yö
(elokuu, marras-helmikuu joulua ja
uutta vuotta lukuunottamatta 75 €/ 2 henk./yö)

Miika Tomi edustaa

Suomen nuorisoa maailmalla

– Olen päässyt unelmahommaan.

Saan edustaa Suomea maailmalla ja vaikuttaa tärkeisiin kansainvälisiin teemoihin koulutuksen, tieteen ja taiteen aloilla, pohtii tamperelainen opiskelija Miika Tomi, 24, joka on valittu edustamaan suomalaisnuoria Unescon nuorisofoorumissa ja yleiskokouksessa. Unesco on Yhdistyneiden Kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö.

Nuorisodelegaatti osallistuu Unescon Youth Forumiin, joka järjestetään 17.–20. lokakuuta Pariisissa. Foorumi järjestetään nyt seitsemännen kerran ja sen teemana on “How youth drive change”. Sen alateemoja ovat nuoret ja poliittinen osallistuminen, nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ja työllistämistestien poistaminen.

Miika Tomi suorittaa maisterintutkintoa kansainvälisessä politiikassa Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulussa. Ulkomaila hänen opinahjojaan ovat olleet Sciences Po Paris ja London School of Economics.

Nuoresta iästään huolimatta Tomi on ehtinyt olla monessa mukana ja hänellä on useita luottamustehtäviä. Nuorukainen toimii Tampereella kaupungin varavaltuutettuna ja Rotaract-klubin presidenttinä. Tampereen seurakunnissa hänellä on peräti kolme luottamustoimaa: jäsenyys yhteisessä kirkkovaltuustossa, yhteisessä kirkkoneuvostossa sekä Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvostossa.

Kokous on maailma 20 vuoden kuluttua

Miika Tomi palveli Euroopan unionin ja Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaajana Tšadissa vuonna 2009.

– Siellä kohtasin maailman köyhimmät ihmiset ja samalla maailman iloisimmat ihmiset. Puute materiaalista ei haitannut ihmisiä. Tämä kokemus osoittaa, että mielikuvamme Afrikasta ei aina vastaa todellisuutta.

Miika Tomi on asunut kuudessa maassa.

– Sen myötä olen oppinut arvostamaan suuresti suomalaista yhteiskuntajärjestelmää ja nuorten osallisuuden tukemista. Missään muualla ei nuorille tarjota yhtäläisiä mahdollisuuksia vaikuttaa ympäröivään yhteisöön kuin Suomessa ja muissa Pohjoismaissa, pohtii Tomi.

Esimerkiksi Ranskassa ja Iso-Britanniassa perhetausta ja vanhempien varallisuus vaikuttavat suuresti nuorten mahdollisuuksiin kouluttautua ja päästä hyviin opilaitoksiin.

Foorumiin tulee osallistujia noin 120 maasta. Afrikka ja Latinalainen Amerikka ovat Tomin mukaan hyvin edustettuina.

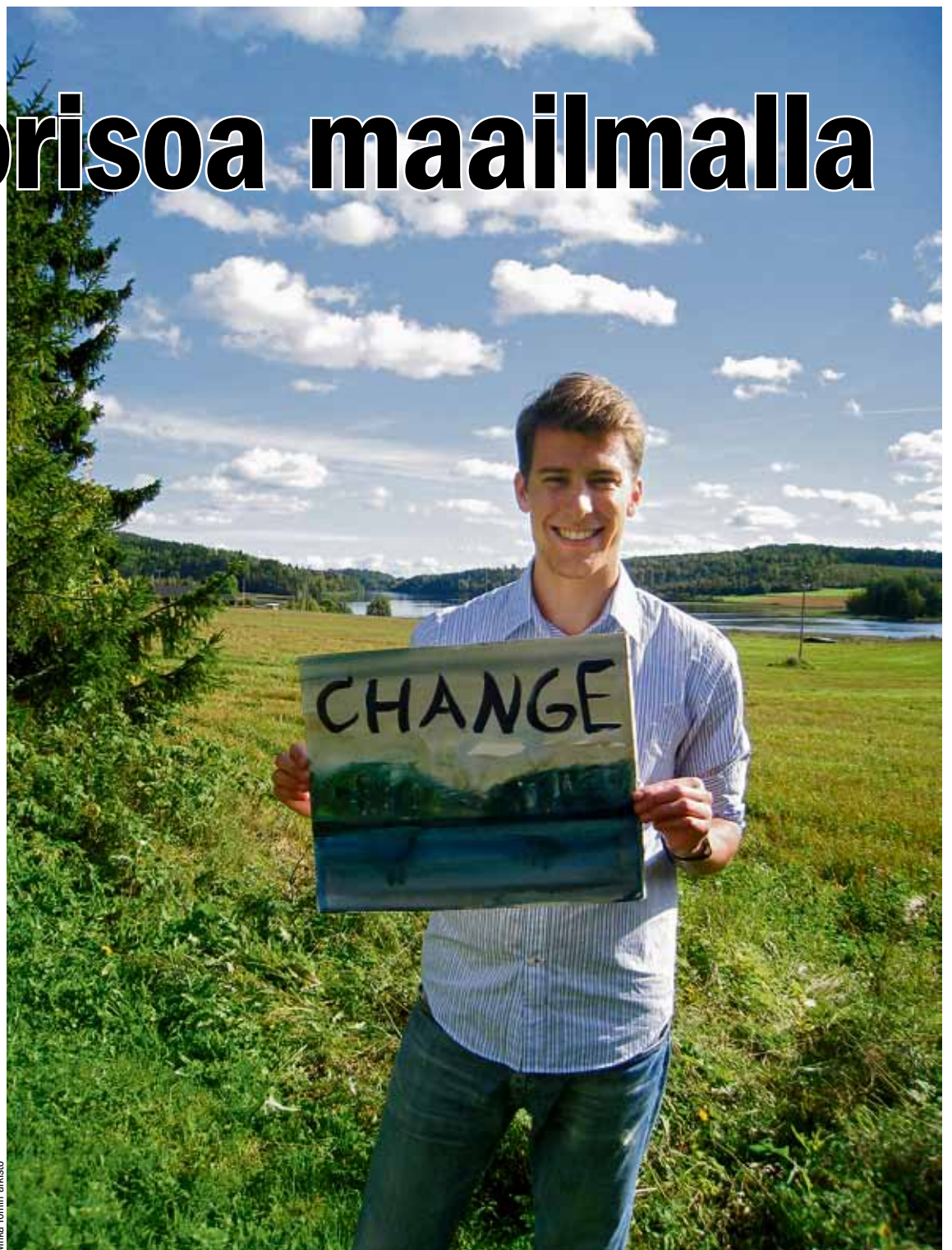
– Suurin osa osallistujista tulee kehitysmaista. Kokouksessa päästään käsittelemään globaaleja, maailmanlaajuisia ongelmia, joihin pyritään etsimään globaaleja ratkaisuja.

Miika Tomi uskoo, että hänen sukupolvensa on ensimmäinen sukupolvi, jolla oikeasti on tietoisuus tekojensa seurauksista maailmanlaajuisesti. Ympäristöasiat ja talouskriisit ovat globaaleja teemoja. Suomeen ei voi käpertyä itseensä.

– Kokouksen ihmiset edustavat näkemystä maailmasta 20 vuoden kuluttua. On hienoa, että Unesco on aina arvostanut nuorten foorumia. Se on järjestön tapa hakea uusia tuoreita ideoita toimintaansa, kiittää Tomi.

Suomi toimii kuunteluoppilaana

Vaikka nuorten osallisuus ja vaikuttaminen toteutuvat maassamme hyvin, ei Suomen auta lähteä

Miika Tomi arkisto

Tamperelainen Miika Tomi on valittu Suomen edustajaksi Unescon nuorisofoorumiin ja yleiskokoukseen. Kokouksen teemana on How youth drive change – nuorten aikaansaama muutos. Sen alateemoja ovat nuoret ja poliittinen osallistuminen, nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ja työllistämistestien poistaminen.

kokoukseen moralisoimaan eikä tuputtamaan.

– Jos jotakin olen maailmalla oppinut, niin sen, että julistamaan ei kannata ryhtyä. Suomen rooli on ennen kaikkea kuunnella muita ja tarjota sitten ehkä esimerkkejä.

Tomi saa kokouksessa työparikseen Laura Leipakan, joka toimii Unesco-harjoittelijana Pariisissa. Yhdessä he saavat evästystä kokoukseen opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Tomi edustaa Suomea nuorisodelegaattina myös Unescon yleiskokouksessa osana Suomen virallista delegaatiota, jota johtaa kulttuuriministeri Paavo Arhinmäki.

Vaikka nuorisoadustajan pesti ei ole täysipäiväinen työ, tamperelainen aikoo paneutua tehtävään huolellisesti.

– Tykkään siitä mitä teen, joten intoa on vielä toistaiseksi riittänyt. Yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta on tullut minulle elämäntapa. Tavoitteena on päästä tämän pestin ansiosta puhumaan nuorten asioista mahdollisimman monessa paikassa, suunnittelee Miika Tomi.

Kirsi Airikka

Nuorisodelegaatin nimittää Alianssin ja Suomen YK-liiton esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriö.

Suomen Nuorisoyhteistyö – Alianssi ry on valtakunnallinen nuorisotyön palvelu- ja vaikuttajajärjestö. Se on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton edunvalvoja, jonka jäseninä on 117 valtakunnallista nuorisotai kasvatusalan järjestöä.

Unescon nuorisofoorumi on järjestetty vuodesta 1999 Suomen ja muiden Pohjoismaiden aloitteesta. Muun muassa valtiovarainministeri Jutta Urpilainen on aikoinaan toiminut Unesco-nuorisodelegaattina.

Tuomiokapituli esittää neljää seurakuntaa

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli uudisti aloitteensa Tampereen seurakuntien rakenneratkaisuiksi istunnossaan 21. syyskuuta.

Neljän suomenkielisen ja yhden ruotsinkielisen seurakunnan yhtymä rakentuisi Tuomiokirkkoseurakunnasta (nykyiset Tuomiokirkko, Pyynikki ja Härmälä), Kalevan seurakunnasta (nykyiset Kaleva, Viinikka ja Hervanta), Messukylän seurakunnasta (nykyiset Messukylä, Aitolahdi ja Teisko) sekä Harjun

seurakunnasta. Seurakuntien kirkkoherroiksi esitetään tuomiorovasti Olli Hallikaista sekä kirkkoherroja Jussi Mäkiä, Juha Vuoriota ja Veli-Pekka Järviä.

Tuomiokapituli pyysi keväällä seurakunnilta lisäselvitystä eri rakenneratkaisuista, kun kävi ilmi, ettei kehityksen suunnasta päästy yksimielisyyteen. Sen pohjalta tuotettiin yksityiskohtaiset kuvaukset useasta mallista, joita seurakuntien luottamushenkilöt arvioivat. Eniten kannatusta saivat neljän suo-

menkielisen seurakunnan malli ja malli, joka olisi jättänyt rakenteen ennalleen.

Esitetty 4 +1 -rakenne muuttaa sekä seurakuntien yhteisen työn että paikallisen toiminnan mallia. Paikallistyön hoitaisi noin 15 lähikirkkoaluetta. Malli pyrkii vahvistamaan jäsenlähtöisyyttä ja seurakuntalaisten osallistumismahdollisuuksia.

Rakenneratkaisu muuttaa tuomiokapitulin mielestä johtamista ja esimies-alaisuutta selkeämmäksi.

si, keventää hallintoa ja vähentää johtajia sekä purkaa keskusjohtoisia hierarkkisuutta. Se mahdollistaa joustavamman henkilöstösuunnittelun ja toimitilojen käytön. Myös oikeudenmukainen voimavarojen jako neljän tasavahvan seurakunnan kesken on helpompaa kuin nykyrakenteella.

Tuomiokapituli pitää mallia uudentyyppisenä avauksena ratkaista yhtymärakenteen ongelmat. Se toteaa arvioissaan kaikkien kuvausten tuottaneen käyttökelpoisia ideoita.

Jatkossa kapituli pyrkii tukemaan seurakuntia uuden toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisessä.

Tuomiokapituli pyytää seurakuntaneuvostojen ja yhteisen kirkkovaltuuston lausuntoja aloitteestaan 21.10. mennessä, ja tekee oman esityksensä kirkkohallitukselle 26.10.

Uuden rakenteen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2013 alussa. Kirkkohallituksen päätös on odotettavissa aikaisintaan joulukuussa.